

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Правління
ПрАТ "СК "Євроінс Україна"

Я.Г. Ніколов

19 листопада 2020 р.

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Київ

2020

ЗМІСТ

	Стор.
1. Визначення термінів	3
2. Загальні положення	11
3. Предмет Договору страхування	11
4. Страхові ризики і страхові випадки	12
5. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування	14
6. Страхова сума. Ліміти відповідальності. Франшиза	17
7. Страхові тарифи. Страхові платежі	21
8. Строк та місце дії Договору страхування	22
9. Порядок укладення Договору страхування	22
10. Права та обов'язки Сторін	25
11. Дії Страхувальника у разі настання страхового випадку	27
12. Перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків	29
13. Строк прийняття рішення про виплату страхового відшкодування або про відмову у виплаті страхового відшкодування	31
14. Порядок і умови виплати страхового відшкодування	31
15. Причини відмови у виплаті страхового відшкодування	36
16. Умови припинення і зміни Договору страхування	37
17. Порядок вирішення спорів	38
18. Відповідальність сторін	38
19. Особливі умови	38

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1.1. Аварія – значне пошкодження (збій у роботі) систем тепло-, газо-, водопостачання або водовідведення, каналізації, опалення, кондиціонування, пожежогасіння (в тому числі, їх помилкового спрацювання), електричних мереж в межах певної споруди; пошкодження або вихід з ладу обладнання, устаткування, машин і механізмів, призначених для забезпечення і підтримання життєдіяльності тварин (технології вирощування Культур закритого ґрунту), що призвели до втрат сільськогосподарської продукції рослинництва або загибелі, падежу, вимушеного забою сільськогосподарських тварин.

1.2. Агротехнологія – система прийомів вирощування сільськогосподарських культур, що забезпечує високу урожайність вирощуваних рослин при мінімальних матеріальних трудозатратах на одиницю високоякісної продукції.

1.3. Балансова вартість – первісна вартість Застрахованого майна на дату його постановки на баланс підприємства, зменшена на суму амортизації цього майна на певну дату. Балансова вартість і амортизація визначається за даними бухгалтерського обліку підприємства.

1.3.1. Якщо інше не передбачено умовами Договору, вказана Балансова вартість збільшується на суму ПДВ (податку на додану вартість).

1.3.2. За умовами Договору, розмір Балансової вартості може бути визначено без урахування амортизації, тобто, на дату постановки Майна на баланс підприємства.

1.4. Баштанні культури – культури продовольчого, кормового, а також технічного призначення сімейства гарбузових: кавуни, дині, гарбузи, кабачки тощо.

1.5. Біологічна врожайність – врожайність усієї рослинницької продукції, створеної шляхом фотосинтезу за один вегетаційний сезон на одному гектарі площі посіву, що визначається в момент досягнення біологічного дозрівання відповідної культури "на пні".

1.6. Вегетаційний період (вегетація) – час, протягом якого рослина активно росте і розвивається (вегетує). У сільськогосподарській практиці під терміном “Вегетаційний період” розуміють період від посіву рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість Вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярових - від 60-90 до 150-170 днів.

1.7. Вибух – стрімкий процес звільнення великої кількості енергії в обмеженому об'ємі за короткий проміжок часу, заснований на властивості газів до розширення, який настав під час експлуатації газопроводів, котлів та інших ємностей чи механізмів, призначених для зберігання, транспортування або переробки (використання) газу, що споживається в побутових або промислових цілях, або вибухових речовин (крім вибуху, що виник у результаті умисних протиправних дій третіх осіб).

1.8. Вигодонабувач – юридична або фізична особа, яка може зазнати збитків внаслідок настання Страхового випадку, передбаченого Договором, призначена Страхувальником, при укладенні Договору, для отримання Страхового відшкодування. Страхувальник має право замінити Вигодонабувача до настання Страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором.

1.9. Видування – здування сильним і тривалим вітром (швидкістю більше ніж 10-15 м/с) верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а, іноді, і зі сходами рослин. Спостерігається на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду.

1.10. Вимерзання – загибель озимих сільськогосподарських культур внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі протягом однієї доби і більше. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових культур.

1.11. Вимокання – весняна загибель рослин сільськогосподарських культур внаслідок недостатчі кисню для їх дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням рослин в умовах застою талої води (протягом 10–15 днів і більше).

1.12. Вимушений забій – забій тварини, проведений за дозволом та під наглядом спеціаліста ветеринарної медицини, внаслідок:

1.12.1. настання Нещасного випадку із твариною, внаслідок чого є неминучою загибель цієї тварини;

1.12.2. розпорядження спеціаліста ветеринарної служби, у зв'язку з проведенням заходів

щодо боротьби з масовими хворобами тварин (Епізоотією), що виключає можливість подальшого використання тварин.

1.13. Випадіння рослин озимих культур - явище, що спостерігається, переважно, при пізній весні, у разі різкого і активного наростання тепла в період відновлення вегетації та, одночасно, при недостатці вологи у верхньому шарі ґрунту. При цьому, вторинна коренева система рослин не встигає використовувати вологу більш глибоких шарів ґрунту і рослини гинуть.

1.14. Випирання - загибель рослин озимих культур внаслідок розриву кореневої системи, оголення вузлів кущіння в результаті неодноразового відтавання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту.

1.15. Випрівання - загибель рослин озимих культур внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом (більше 30 см), коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° С упродовж 80 - 100 днів (не обов'язково підряд), та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Це спричиняє аномальний ріст конуса наростання взимку, ураження грибковими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньою весною.

1.16. ВРХ – велика рогата худоба.

1.17. Вторинні хвороби рослин - масовий розвиток захворювань рослин, викликаних напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин Градом, Сильним вітром, Зливою, низькою температурою, стоячою водою або іншими шкідливими явищами.

1.18. Глистяна інвазія - проникнення глистів (гельмінтів) в організм тварини з наступним розвитком різноманітних форм їхньої взаємодії.

1.19. Град – вид атмосферних опадів, що мають місце в теплий період року у вигляді часточок льоду різних розмірів. У більшості випадків, розмір градин становить 1 - 2 см, максимальний діаметр до 6 - 8 см. Іноді градини випадають у вигляді шматків криги масою близько 500 г. При тривалих та інтенсивних градобиттях, в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослин, відбувається значна втрата урожаю, розвиток Вторинних хвороб рослин, а, в багатьох випадках, і Повна загибель урожаю сільськогосподарських культур чи загибель сільськогосподарських тварин.

1.20. Груба необережність - заподіяння шкоди Застрахованому майну внаслідок необережності певної особи за умови, коли вказана особа передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення, або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

1.21. Ґрунтова кірка – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту. Іноді ця кірка відстає у вигляді плиток, в інших випадках, являє собою монолітний міцний шар, який поступово переходить у нижні пухкі шари. Кірка на поверхні ґрунту виникає після сильних дощів (кількістю більше ніж 10 мм), при наступному підвищенні денних температур повітря до 15–25 °С і температури поверхні ґрунту до 25–40 °С. Поверхня кірок є гладенькою, щільною, кольору світлішого, ніж загальний колір поверхні ґрунту. Товщина кірок може бути від 1–2 мм до 50–80 мм. Кірка ускладнює або перешкоджає появі сходів, диханню рослин.

1.22. Державні книги племінних тварин - інформаційні бази даних про племінних тварин, що відповідають вимогам чинного законодавства України.

1.23. Домашні тварини – собаки, коти, інші тварини, що утримуються в домашніх умовах.

1.24. Епізоотія – широке розповсюдження певної інфекційної хвороби тварин, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на конкретній території.

1.25. Епіфітотія – широке розповсюдження певного інфекційного захворювання рослин, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на конкретній території.

1.26. Епіфітотійне розмноження шкідників рослин – раптове масове розмноження шкідників рослин, що кваліфікується Компетентними органами як "Епіфітотія".

1.27. Епіфітотійний розвиток хвороб рослин – масове розповсюдження у часі та просторі інфекційних захворювань рослин, яке супроводжується ураженням сільськогосподарських культур або значним зниженням їх продуктивності, що кваліфікується Компетентними

органами як "Епіфітотія".

1.28. Загибель сільськогосподарських культур – знищення або пошкодження рослин на окремому Полі або Ділянці поля, які попали під вплив несприятливих подій, вказаних у Договорі у якості страхових ризиків, і не можуть відновити подальшу вегетацію.

1.29. Заморозок – зниження на поверхні ґрунту температури нижче 0°C, що спостерігається у вегетаційний період рослин при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи у пошкоджених рослинах одного або більше симптомів негативних наслідків, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або "висмоктування" зерна.

1.30. Застрахована врожайність – розмір зобов'язань Страховика за Договором в частині майбутнього врожаю Застрахованої культури, що визначається шляхом добутку Середньої врожайності цієї культури за останні п'ять років у регіоні Місця дії Договору та Страхового покриття за Договором. Застрахована врожайність встановлюється в одному і тому ж розмірі для всіх переданих на страхування Полів (Ділянок полів) конкретної Застрахованої культури в одному адміністративному регіоні, якщо інше не передбачено Договором.

1.31. Застрахована сільськогосподарська культура (Застрахована культура) – посіви сільськогосподарської культури конкретного виду і сорту, яка висівається з метою отримання врожаю, застраховані відповідно до умов Договору.

1.32. Застрахована озима зернова сільськогосподарська культура (Застрахована озима культура) - посіви озимої зернової сільськогосподарської культури (пшениці, жита певного сорту тощо), яка висівається восени попереднього року з метою виробництва зерна, та врожай якої збирається наступного року.

1.33. Застрахована площа (Застраховані поля/ ділянки поля) – площа посівів конкретної сільськогосподарської культури (Застрахованої культури), по відношенню до якої було укладено відповідний Договір і нараховано Страховий платіж. Місцезнаходження Застрахованої площі повинно бути вказане у тексті Договору чи у додатках до Договору, які є його невід'ємними частинами.

1.34. Застраховані тварини – це тварини, вказані у Договорі,

- якими Страхувальник (Вигодонабувач) володіє, користується або розпоряджається на законних підставах,

- наявні у Місці дії Договору, що підтверджується витягом з балансу господарства, іншими документами, передбаченими умовами Договору,

- що знаходяться у здоровому стані, згідно з довідкою ветеринарної служби про стан тварин на момент укладення Договору, із зазначенням дати проведення останньої вакцинації.

1.35. Земельний або земельно-водний сель – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що утворюється під час рясних опадів у горах і передгір'ях, викликає загибель рослин у результаті механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх виривання, вимивання чи замулювання або унеможливує своєчасне виконання технологічних операцій під час вирощування сільськогосподарських культур.

1.36. Земельний зсув – зміщення великих мас ґрунту (гірських порід), що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження їх надземних частин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур (посівів, багаторічних насаджень тощо).

1.37. Землетрус – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, які викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур і, як наслідок, викликає зниження чи втрату їх врожаю.

1.38. Зернові культури – культури, які вирощуються на продовольче і фуражне зерно. Це типові хліба – пшениця, жито, ячмінь, овес, тритікале (гібрид пшениці та жита); просовидні хліба – кукурудза, просо, сорго, рис, могар, чумиза; зернобобові – горох, соя, квасоля, чина, сочевиця, боби, нут, люпин, лобія; з інших родин – гречка.

1.39. Зимова посуха - припинення подачі води у надземну частину рослини при відсутності на полях снігового покриву та підвищенні температури повітря вдень до 0 °C і вище або при інтенсивній сонячній радіації, коли відбувається посилене випаровування листками вологи

та їх засихання. Внаслідок зневоднення листків, висихають надземні органи рослин, потім вузли кушіння, і рослини гинуть. Зимова посуха часто супроводжується Випиранням та Видуванням рослин.

1.40. Злива – сильний дощ з кількістю опадів до 30 мм і більше за 1 годину, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню Ґрунтової кірки.

1.41. Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи природних явищ (землетрусів, зсувів тощо) або протиправних дій третіх осіб, яке унеможливає проведення зрошення, що призводить до пошкодження або загибелі рослин у результаті нестачі вологи.

1.42. Інвазійні (паразитарні) захворювання – захворювання, спричинені проникненням в організм Застрахованої тварини тваринних паразитів (найпростіших, хробаків, членистоногих) з наступним розвитком складного патофізіологічного процесу їхньої взаємодії.

1.43. Індексне страхування – страхування сільськогосподарської продукції від повного переліку ризиків на основі багаторічного аналізу достовірних значень певних показників (розрахункових індексів), наприклад: індексу середньої врожайності сільськогосподарської культури на території адміністративної одиниці (індексу врожайності), індексу показників погоди на території адміністративної одиниці за окремий період (індексу погоди), індексу загибелі сільськогосподарських тварин тощо. Для цілей страхування, як правило, індекси розраховуються за показниками, визначеними протягом строку не менше 15 (п'ятнадцяти) років.

1.44. Інфекційні хвороби тварин – розлади здоров'я тварин, що виникають внаслідок їх зараження живими збудниками (вірусами, бактеріями, рикетсіями, найпростішими, грибами, гельмінтами, кліщами, іншими патогенними паразитами), та які можуть масово поширюватись, передаючись від заражених особин здоровим.

1.45. Каменепад – швидкий рух вниз зі схилу мас каменів в результаті дії сил земного тяжіння чи техногенних факторів.

1.46. Кахексія – патологічний стан сільськогосподарської тварини, який характеризується різким зменшенням маси її тіла, слабкістю та зниженням фізіологічних функцій.

1.47. Компетентні органи:

- державні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків Страхових випадків, встановлення причин та обставин настання Страхових випадків, оцінка їх наслідків, а також надання офіційних роз'яснень щодо питань, що стосуються обставин настання Страхового випадку;

- юридичні особи, що мають відповідні повноваження та до яких може звертатися Страховик або Страхувальник для вирішення спорів та інших питань, що впливають із Договору.

Компетентними органами, зокрема, вважаються: Національна поліція, підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), органи енергонагляду, органи з питань геології та використання надр, Державна служба статистики України, науково-дослідні інститути, станції захисту рослин, інспекції з питань карантину рослин та інші організації, що займаються вивченням впливу метеорологічних та інших природних умов, шкідників і хвороб рослин на стан сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, суди та інші органи, які наділені відповідними повноваженнями.

1.48. Кормові культури – однорічні та багаторічні злакові та бобові трави, трав'янисті культури інших родин (хрестоцвітих, айстрових тощо), коренеплоди кормові, бульбоплоди, що використовуються з метою приготування кормів для сільськогосподарських тварин.

1.49. Культури відкритого ґрунту – культури, які вирощуються безпосередньо на полі або у відкритому ґрунті, без застосування додаткових споруд з захисту від навколишнього середовища.

1.50. Культури закритого ґрунту – культури, які вирощують в утепленому ґрунті, побудованих чи спеціально пристосованих спорудах, де підтримується сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період.

1.51. Лавина – сніжний обвал, що викликає пошкодження чи загибель рослин у результаті механічного пошкодження їх надземних частин або унеможливує виконання технологічних операцій під час вирощування сільськогосподарських культур.

1.52. Ліміт відповідальності Страховика (Ліміт відповідальності) – передбачене у Договорі обмеження максимального розміру Страхового відшкодування по одному Страховому випадку, за окремим Страховим ризиком, за одним об'єктом (Полеми чи Ділянкою поля) тощо.

1.53. Льодова кірка - шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Призводить до загибелі рослин від задухи, що відбувається при тривалому перебуванні під притертою Льодовою кіркою (протягом 30 - 40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, недостачі кисню. Пошкодження рослин від Льодової кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів куштиння.

1.54. Майно (Застраховане майно) – врожай, посіви, насадження сільськогосподарських культур, сільськогосподарські тварини та інша сільськогосподарська продукція, щодо страхування якої укладено певний Договір.

1.55. Матеріальний збиток – майнові втрати Страхувальника (Вигодонабувача), яких було заподіяно внаслідок настання Страхового випадку із Застрахованою культурою або Застрахованою твариною, та які підлягають відшкодуванню Страховиком за умовами Договору.

1.56. Метод механізованого збирання (Метод контрольного обмолоту) – метод визначення Фактичної врожайності шляхом збирання врожаю зернозбиральною технікою з площі в один гектар з наступним зважуванням та перерахунком на стандартні показники по засміченості і вологості для відповідної Застрахованої культури.

1.57. Місце дії Договору страхування – територія, на якій знаходяться посіви (посадки) Застрахованих культур або місце утримання Застрахованих тварин.

1.58. Мультиризикове страхування – страхування сільськогосподарської продукції від переліку ризиків, що визначаються у Договорі за згодою Страховика і Страхувальника.

1.59. Нешасний випадок – раптова, випадкова, короткочасна, непередбачувана та незалежна від волі Страхувальника подія, що фактично відбулась у строк та у Місці дії Договору страхування і внаслідок якої настали пошкодження здоров'я, загибель або падіж Застрахованих тварин.

1.60. Овочеві культури - це трав'янисті рослини, які вирощуються для отримання качанів, коренеплодів, цибулин, листя, плодів.

1.61. Ожеледь – шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодова кірка) або снігового покриву (висяча льодова кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також внаслідок порушення процесів газообміну рослин.

1.62. Паводок (повінь, повідь, високі рівні води) – надлишок вологи внаслідок рясних опадів або інтенсивного танення снігу, який викликає застоювання води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності.

1.63. Патологічні пологи – будь-які порушення родової діяльності Застрахованої тварини.

1.64. Первісна щільність – щільність (кількість) рослин на 1 кв.м площі посівів (посадок) після отримання сходів рослин. Зазначається у відповідному акті огляду (стану) сходів посівів (посадок) Застрахованих культур.

1.65. Пилова буря (піщана буря) - перенесення вітром великої кількості пилу (піску) при швидкості вітру 15 м/сек і більше протягом 12 годин і більше, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю. Така буря завдає значних пошкоджень посівам: оголює кореневу систему рослин, заносить посіви шаром ґрунту або піску, виносить із полів (ділянок) продуктивні шари ґрунту тощо.

1.66. Племінна тварина - чистопородна або одержана за затвердженою програмою породного вдосконалення тварина, що має племінну (генетичну) цінність і може використовуватися в селекційному процесі, відповідно до чинних загальнодержавних програм селекції.

1.67. Повна загибель врожаю – це зниження розміру Фактичної врожайності на певному полі (ділянці) нижче за 10% від рівня Застрахованої врожайності, визначеної за умовами Договору.

1.68. Повна загибель посівів (посадок) – це зменшення густоти стояння рослин Застрахованої культури більше ніж на 50 відсотків від густоти цих рослин при прийнятті на страхування, якщо пошкоджені (знищені) рослини попали під вплив несприятливих подій, визначених за умовами Договору, і не можуть відновити вегетацію.

1.69. Пожежа – неконтрольований процес горіння, що супроводжується пошкодженням/знищенням сільськогосподарських тварин/ посівів сільськогосподарських культур в результаті дії вогню (в тому числі, викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримування, а також пошкодження або знищення сільськогосподарських тварин/ посівів сільськогосподарських культур продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою усунення пожежі.

1.70. Поле (Ділянка поля) – частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру.

1.71. Посуха (засуха) - тривалий дефіцит опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування з самого ґрунту, а також із поверхні рослин (транспірація). При цьому, складаються несприятливі умови для вегетації рослин, урожай польових культур різко знижується або гине. Розрізняють атмосферну (повітряну) засуху, коли опадів недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької відносної вологості повітря (менше 30 відсотків), та ґрунтову посуху, коли відбувається значне висушування ґрунту, що призводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи - зниження відносної вологості повітря вдень до 30 відсотків і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимих сільськогосподарських культур; зниження запасів і продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30 відсотків і менше найменшої польової вологоємності (НПВ) в інші періоди вегетації.

1.72. Протиепізоотичні заходи - організаційно-господарська та спеціальна ветеринарно-санітарна діяльність, у тому числі профілактична і діагностична, що спрямована на запобігання, виявлення та ліквідацію заразних хвороб тварин.

1.73. Протиправні дії третіх осіб (ПДТО) – дії будь-яких сторонніх (третіх) осіб, які не беруть участі у страхуванні, спрямовані проти сільськогосподарських тварин і культур, та споруд закритого ґрунту, зокрема: грабіж, розбій, напад озброєної банди, підпал, крадіжка тварин, таємне викрадення сільськогосподарської продукції з поля (ділянки) у період вегетації рослин, пошкодження посівів третіми особами, а також зруйнування, пошкодження чи викрадення покриттів (несучих конструкцій) теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів чи насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються у закритому ґрунті тощо.

1.74. Свійська птиця – види птахів (кури, індики, гуси, качки, цесарки, перепілки, голуби тощо), що розводяться людиною для одержання від них продукції (яєць, м'яса, пуху, пір'я тощо), а також з декоративною та спортивною метою.

1.75. Середня врожайність Застрахованої культури (Середня врожайність) – кількісний показник врожайності сільськогосподарських культур та/або багаторічних насаджень, який визначається за одним з наступних двох варіантів, якщо інше не передбачено умовами Договору:

1.75.1. за даними обліку Страхувальника, як середня врожайність відповідних сільськогосподарських культур та/або багаторічних насаджень у господарстві Страхувальника за останні 5 років;

1.75.2. за даними, оприлюдненими відповідним Компетентним органом, як середня врожайність, яка склалася в конкретному регіоні (області, районі) України в кожному з останніх п'яти (десяти, п'ятнадцяти, двадцяти, двадцяти п'яти, тридцяти) років, відповідно до формули (1):

$$\text{Стр.в.} = (\text{Сер.вр.1} + \text{Сер.вр.2} + \text{Сер.вр.3} + \dots + \text{Сер.вр. n}) / n, \quad (1),$$

де **n** – кількість років, за які Страховиком обирається статистична інформація, опублікована відповідним Компетентним органом для розрахунку Середньої врожайності;

Сер.вр.1, ..., Сер.вр. n - середня врожайність у певному районі конкретної області України у кожному з **n** років;

1.76. Сильний вітер – вітер із максимальною швидкістю понад 25 м/с, у гірських районах – понад 40 м/с. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, а у супроводі злив – вилягання посівів, що зумовлює значне зниження врожаю сільськогосподарських культур.

1.77. Смерч – сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота (лійки) та досягає поверхні землі. Має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній частині вихору. Швидкість вітру у смерчі досягає 50 м/с і більше, що може викликати катастрофічні руйнування, іноді з людським жертвами. Спостерігається, як правило, в теплу пору року, має локальний характер.

1.78. Спеціалізована служба (представник Страховика) – фізична особа - суб'єкт підприємницької діяльності, або юридична особа, або окремих підрозділ Страховика, що надає організаційну та/або іншу необхідну допомогу від імені Страховика на користь Страхувальника /Вигодонабувача при виконанні Страховиком своїх зобов'язань згідно умов Договору.

1.79. Спот-ціна – ціна, яка встановлюється на підставі збалансування цін попиту та пропозиції на товар, який є у фізичній наявності та може бути переданим покупцю протягом п'яти робочих днів з моменту укладення договору купівлі-продажу на обумовлених біржовим договором умовах поставки.

1.80. Стихійне явище (стихійне метеорологічне явище) – екстремальне природне явище, підтвержене висновком Гідрометцентру, що приводить до раптового порушення нормальної діяльності людей, пошкодження (знищення, втрати) сільськогосподарської продукції.

1.81. Страхова сума – грошова сума, в межах якої Страховик, відповідно до умов Договору, зобов'язаний провести виплату Страхового відшкодування при настанні Страхового випадку.

1.82. Страхове відшкодування – грошова сума, яку Страховик, відповідно до умов Договору та в межах встановленої Договором Страхової суми, повинен виплатити Страхувальнику (Вигодонабувачу) у разі настання страхового випадку.

1.83. Страхове покриття - зазначений у Договорі відсоток Середньої врожайності Застрахованої культури (співвідношення страхової суми і визначеної за умовами Договору страхування вартості врожаю сільськогосподарських культур), в межах якого Страховик здійснює відшкодування збитку, що настав у весняно-літній період дії Договору.

1.84. Страховий випадок – подія, передбачена Договором, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу).

1.85. Страховий платіж (Страховий внесок) – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором.

1.86. Страховий ризик – певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

1.87. Страховик – Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія "Євроінс Україна».

- 1.88. Страхувальники** - юридичні особи та дієздатні фізичні особи, які укладають зі Страховиком Договори страхування на підставі цих Правил.
- 1.89. Суховій** – вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30% і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів.
- 1.90. Технічні культури** – це сільськогосподарські рослини, що використовуються в основному як сировина для різних галузей промисловості (харчової, текстильної, миловарної, лакофарбової, фармацевтичної тощо).
- 1.91. Тривалі дощі** - інтенсивні дощі, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи протягом декількох днів (двох-трьох) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, "стікання" зерна (зменшення вмісту у зерні сухої речовини), розповсюдження грибкових захворювань на посівах.
- 1.92. Удар блискавки** – спрямований в наземні об'єкти розряд атмосферної електрики, що викликає спалахування, пошкодження або повне знищення посівів сільськогосподарських культур, пошкодження чи загибель сільськогосподарських тварин.
- 1.93. Фактична врожайність Застрахованої культури (Фактична врожайність)** - кількість врожаю Застрахованої культури у центнерах на одиницю площі у рік збирання врожаю, застрахованого за Договором. Визначається шляхом ділення загальної кількості (маси) врожаю, встановленої на Застрахованих полях (ділянках) шляхом визначення Біологічної врожайності або Методом контрольного обмолоту, на сумарну площу Полів (Ділянок полів) Застрахованої культури, прийнятих на страхування.
- 1.94. Франшиза** – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором. Франшиза за Договором може бути умовною або безумовною:
- 1.94.1. умовна франшиза** – частина збитку, яка не відшкодовується Страховиком згідно з Договором, якщо її розмір не перевищує суми Франшизи, зазначеної в Договорі. Збиток підлягає відшкодуванню повністю, якщо його розмір перевищує цю суму;
- 1.94.2. безумовна франшиза** – встановлена Договором сума збитку, яка не відшкодовується Страховиком у разі настання Страхового випадку.
- 1.95. Ціна сільськогосподарської продукції (Ціна продукції)** – вказаний у Договорі спосіб визначення ціни метричної одиниці конкретного виду сільськогосподарської продукції, щодо якого укладено такий Договір.
- 1.96. Часткове пошкодження посівів (посадок)** - це пошкодження рослин на окремому Полі або Ділянці поля внаслідок впливу несприятливих подій (Страхових ризиків), зазначених у Договорі, якщо пошкоджені рослини, при зменшенні густоти стояння рослин Застрахованої культури більше ніж на 50 відсотків від густоти цих рослин при прийнятті на страхування, можуть відновити вегетацію та сформувати певний врожай культури, розмір якого перевищує 10% Застрахованої врожайності, визначеної за умовами Договору.
- 1.97. Шквал** – різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою. При цьому, максимальна швидкість вітру може перевищувати 40 м/с.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 2.1.** Страховик, на підставі цих Правил, здійснює добровільне страхування сільськогосподарської продукції, а саме:
- 2.1.1.** Сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень;
- 2.1.2.** Сільськогосподарських тварин;
- 2.1.3.** Іншої сільськогосподарської продукції.
- 2.2.** За цими Правилами, Страхувальниками можуть бути фізичні та юридичні особи, незалежно від форми власності і господарювання (сільськогосподарські підприємства, учбові і дослідно-виробничі заклади, кооперативи, фермерські, селянські господарства тощо), що є власниками та/або виробниками сільськогосподарської продукції та/або мають певний майновий інтерес (на підставі закону або договору) щодо такої продукції.
- 2.3.** Страхувальники мають право при укладанні Договорів призначати для отримання Страхового відшкодування фізичних осіб або юридичних осіб (Вигодонабувачів),

які можуть зазнати збитків у результаті настання Страхового випадку, а також замінювати їх до настання Страхового випадку, якщо інше не передбачено відповідним Договором.

2.4. У разі смерті Страхувальника – фізичної особи, який уклав Договір, права і обов'язки Страхувальника переходять до осіб, які одержали Застраховане майно у спадщину. Страховик або будь-хто із спадкоємців вказаного Страхувальника має право ініціювати переукладення Договору.

2.4.1. В інших випадках, права і обов'язки Страхувальника можуть перейти до іншої фізичної особи чи юридичної особи лише за згодою Страховика, якщо інше не передбачено Договором.

2.5. За умовами Договору страхування сільськогосподарської продукції (Договору), укладеного, згідно з цими Правилами, передбачається обов'язок Страховика за встановлену Договором плату (Страховий платіж) здійснити виплату Страхового відшкодування шляхом відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній Страхувальником у Договорі (Вигодонабувачу), збитку, понесеного ними у зв'язку з пошкодженням, загибеллю (втратою) посівів (посадок) сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, загибеллю (втратою), Вимушеним забоєм (знищенням), травматичним пошкодженням або захворюванням сільськогосподарських тварин, у тому числі птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів, недобором (недоотриманням) тваринницької продукції, продукції бджільництва, загибеллю (недобором, недоотриманням) урожаю внаслідок настання подій, які передбачені Договором, у тому числі, пов'язаних із вогневими ризиками та ризиками стихійних явищ.

2.6. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладання Договорів. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні Договорів.

2.7. У разі невідповідності окремих положень цих Правил нормам законодавства України, в тому числі внаслідок внесення змін до законів України, такі окремі положення перестають діяти. У Договорі Страхувальником та Страховиком може бути передбачено, що окремі положення цих Правил не включаються в Договір і не діють у конкретних умовах страхування.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать Закону і пов'язані з відшкодуванням збитків, понесених Страхувальником або іншою особою, визначеною Страхувальником у Договорі, при вирощуванні, збиранні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, вирощуванні (розведенні), відгодівлі (утриманні) сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, бджолосімей та хутрових звірів, вирощуванні, розведенні, вилову (добуванні) риби та інших водних живих ресурсів, іншої тваринницької продукції.

3.2. Якщо інше не передбачено Договором, під посівами (посадками) та врожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень маються на увазі:

3.2.1. Посіви (посадки) сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень у відкритому або закритому ґрунті (озимих і ярових зернових, зернобобових, технічних, овочевих, баштанних культур, плодово-ягідних насаджень, виноградників тощо);

3.2.2. Багаторічні насадження (дерева і кущі плодово-ягідних насаджень, що зростають у садах, технічні, лісозахисні та інші багаторічні деревинно-чагарникові насадження, виноградники, розплідники, теплиці тощо, квіткові культури (включаючи насіння, цибулини, бульби);

3.2.3. Майбутній (очікуваний) врожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку.

3.3. Якщо інше не передбачено Договором, під сільськогосподарськими тваринами маються на увазі:

3.3.1. велика рогата худоба – віком від чотирьох місяців;

3.3.2. коні, в т.ч. племінні, – віком від шести місяців;

3.3.3. свині – віком від чотирьох місяців;

3.3.4. вівці, кози, віслюки, мули – віком від шести місяців;

3.3.5. кролі, хутрові тварини – віком від двох місяців;

3.3.6. свійська птиця – віком від двох місяців;

3.3.7. інші тварини, зазначені у Договорі, - страуси, бджолосім'ї у вуликах, риба, домашні тварини тощо.

3.4. За умовами Договору, можуть бути передбачено певні обмеження граничного віку сільськогосподарських тварин, щодо яких здійснюється страхування за таким Договором.

4. СТРАХОВІ РИЗИКИ І СТРАХОВІ ВИПАДКИ

4.1. У рамках Договору Мультиризикового страхування, в залежності від типу сільськогосподарських культур, сезону, протягом якого діє Договір, чи за згодою сторін Договору, можуть бути зазначені наступні страхові ризики:

4.1.1. Видування;

4.1.2. Вимерзання;

4.1.3. Вимокання;

4.1.4. Випадіння рослин;

4.1.5. Випирання;

4.1.6. Випрівання;

4.1.7. Вторинні хвороби рослин;

4.1.8. Град;

4.1.9. Грунтова кірка;

4.1.10. Епіфітотійний розвиток хвороб рослин;

4.1.11. Епіфітотійне розмноження шкідників рослин;

4.1.12. Заморозок;

4.1.13. Земельний або земельно-водний сіль;

4.1.14. Земельний зсув;

4.1.15. Землетрус;

4.1.16. Злива;

4.1.17. Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню;

4.1.18. Лавина;

4.1.19. Льодова кірка;

4.1.20. Ожеледь;

4.1.21. Паводок (повінь, поводь, високі рівні води);

4.1.22. Пилова буря;

4.1.23. Пожежа;

4.1.24. Посуха (засуха);

4.1.25. Протиправні дії третіх осіб (ПДТО);

4.1.26. Сильний вітер;

4.1.27. Смерч;

4.1.28. Суховій;

4.1.29. Тривалі (затяжні) дощі;

4.1.30. Удар блискавки;

4.1.31. Шквал.

4.2. Договори Індексного страхування поширюються на відшкодування збитків за всіма ризиками, вказаними у п.4.1 цих Правил, окрім наступних ризиків:

4.2.1. Пожежа;

4.2.2. Протиправні дії третіх осіб (ПДТО).

4.3. Для сільськогосподарських культур, які вирощують у ґрунтах, щодо яких здійснено комплекс меліоративних заходів шляхом створення спеціальних гідротехнічних споруд, у Договорі додатково може бути передбачено наявність страхового ризику надмірного або недостатнього зволоження, що може статися внаслідок пошкодження (знищення) вказаної споруди та/або припинення подачі електроенергії, викликані дією стихійного явища.

4.4. Договори добровільного страхування сільськогосподарських тварин можуть бути укладені із зазначенням наступних страхових ризиків, пов'язаних із загибеллю (втратою) Застрахованих сільськогосподарських тварин:

4.4.1. Пожежа, Удар блискавки, Вибух;

4.4.2. Стихійні явища, визначені у Договорі, зокрема: Сильний вітер, Лавина, Зсув, Обвал, Сель, Каменепад, Паводок (повінь, поводь, високі рівні води), Град, Злива, Землетрус тощо;

4.4.3. Аварія;

4.4.4. Протиправні дії третіх осіб (ПДТО);

4.4.5. Нещасні випадки, зокрема: замерзання, удушення, падіння в ущелину (яр), утоплення, напад звірів, укуси отруйних змій або комах, отруєння шкідливими травами, речовинами, продуктами горіння, травматичні пошкодження, сонячний або тепловий удар, опіки, обмороження, переохолодження, потрапляння в дихальні шляхи чужорідного тіла, падіння з висоти, ураження електричним струмом та інші нещасні випадки, передбачені Договором;

4.4.6. Інфекційні хвороби тварин – за переліком хвороб, визначених у Договорі;

4.4.7. Патологічні пологи тварин;

4.4.8. Вимушений забій тварин за розпорядженням Компетентного органу, пов'язаним із проведенням заходів по боротьбі з епізоотією;

4.4.9. Інші стихійні явища передбачені Договором.

4.5. Додатково, якщо це вказано у Договорі, може бути передбачено обов'язок Страховика щодо відшкодування:

4.5.1. Фактично здійснених витрат на запобігання або зменшення збитків, завданих в результаті Страхового випадку (запобігання поширенню пожежі, рятування тварин тощо);

4.5.2. Фактично здійснених витрат на лікування сільськогосподарських тварин у зв'язку з їх захворюванням та/ або травмою;

4.5.3. Збитків у разі неможливості використання сільськогосподарських тварин за призначенням (для племінних тварин) внаслідок їх захворювання або травми;

4.5.4. Інших додаткових витрат, пов'язаних зі Страховими випадками і зазначених у Договорі.

4.6. Страховим випадком є фактичне настання Подій за ризиками, визначеними згідно п.п. 4.1 – 4.4 цих Правил та обраними для включення у певний Договір стосовно визначених у такому Договорі груп Застрахованого майна, якщо:

4.6.1. Ці Події настали протягом строку дії Договору і мають прямий безпосередній причинно-наслідковий зв'язок зі збитками, заподіяними внаслідок пошкодження (знищення, втрати) Застрахованого майна.

4.6.2. Ці Події та збитки підтверджені документально, згідно з умовами Договору.

4.7. За цими Правилами, Страховими випадками при добровільному страхуванні сільськогосподарської продукції може бути заподіяння збитків безпосередньо внаслідок:

4.7.1. неотримання або недоотримання врожаю сільськогосподарських культур - при страхуванні врожаю;

4.7.2. повної або часткової загибелі посівів на всій або частині Застрахованої площі Поля, Ділянки поля) - при страхуванні затрат на посів та вирощування;

4.7.3. пошкодження та/або загибелі (втрати) багаторічних насаджень - при страхуванні таких насаджень;

4.7.4. викрадення, загибелі, падежу або вимушеного забою Застрахованих тварин – у разі страхування відповідних тварин.

5. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

5.1. Загальні виключення і обмеження

5.1.1. Страховик не відшкодовує збитки, що прямо або опосередковано пов'язані або викликані:

5.1.1.1. іонізуючим випромінюванням або радіоактивним забрудненням, що виходить від будь-якого ядерного палива або ядерних відходів або в результаті згоряння ядерного палива;

5.1.1.2. радіоактивністю, токсичністю, вибухонебезпечністю або іншими небезпечними або

забруднюючими властивостями будь-якої ядерної установки, реактора або іншого ядерного агрегату або його частин;

5.1.1.3. будь-якою зброєю, в якій використовується реакція атомного або ядерного розпаду і/або синтезу або інші подібні реакції або радіоактивні сили або речовини.

5.1.2. Страховик не відшкодовує збитки, що стались внаслідок різного роду військових дій (заходів) та їх наслідків, знярядь війни, а також внаслідок громадянської війни, захоплення влади, введення надзвичайного або воєнного стану; масових заворушень, страйків, арешту (реквізиції, експропріації, примусового вилучення) або знищення сільськогосподарської продукції на вимогу військової чи цивільної влади, а також внаслідок терористичних актів.

5.1.3. Страховик не відшкодовує збитки, що стались внаслідок:

5.1.3.1. навмисних дій або Грубої необережності Страхувальника (Вигодонабувача) чи їх представників, штатного персоналу Страхувальника – юридичної особи, Членів родини Страхувальника – фізичної особи або інших осіб, що спільно проживають та ведуть з ним спільне господарство, а також третіх осіб, які, відповідно до договорів зі Страхувальником несуть зобов'язання щодо збереження Застрахованого майна;

5.1.3.2. невжиття Страхувальником заходів для рятування предмету Договору, забезпечення зберігання Майна після настання Події і запобігання його подальшому пошкодженню чи знищенню;

5.1.3.3. нез'ясування зникнення Майна (якщо факт його викрадення не підтверджується Компетентними органами);

5.1.3.4. невиконання (або неповного виконання) Страхувальником у встановлені строки мотивованих рекомендацій Страховика або Компетентних органів, спрямованих на попередження настання Подій та/ або зменшення їх негативних наслідків;

5.1.3.5. впливу факторів, що діяли до початку строку дії Договору, але були виявлені тільки після укладання Договору.

5.1.4. Умовами Договору можуть бути передбачені інші обмеження страхування і виключення зі страхових випадків, крім визначених у Розділі 5 цих Правил, якщо вони не суперечать Правилам і чинному законодавству України.

5.2. Виключення із Страхових випадків і обмеження страхування при укладанні Договорів щодо сільськогосподарських культур

5.2.1. Якщо інше не передбачено умовами конкретного Договору, не підлягають страхуванню майнові інтереси, пов'язані із:

5.2.1.1. майбутнім врожаєм природних сінокосів і пасовищ, культур, посіяних на зелене добриво, сіяних підпокровних та безпокровних багаторічних трав;

5.2.1.2. посівами сільськогосподарських культур (майбутнім врожаєм цих культур), які висівались Страхувальником три останні роки підряд, що передували року укладення Договору, але, протягом цього періоду, від них не отримано врожаю через повну загибель (знищення) посівів;

5.2.1.3. багаторічними насадженнями плодоносного віку (їх майбутнім врожаєм), якщо господарство не одержувало врожаю з цих насаджень протягом трьох років, що передували року укладення Договору;

5.2.1.4. багаторічними насадженнями, що зростають в садах, знос або зрідження яких становить 70 (сімдесят) і більше відсотків від їх первинної вартості або нормативу посадки; такими, що підлягають списанню з балансу у зв'язку з плановою реконструкцією, викорчовуванням, природним відмиранням, ураженням хворобами та/чи шкідниками;

5.2.1.5. майбутнім врожаєм сільськогосподарських культур, посів яких проводився насінням сортів, не районованих у регіоні Місця дії Договору;

5.2.1.6. посівами (посадками) сільськогосподарських культур, що знаходяться в зоні, якій загрожують певні стихійні лиха, – з моменту оголошення у встановленому порядку про вказану загрозу відповідними державними органами, у віданні яких знаходяться такі дії;

5.2.1.7. посівами і майбутнім врожаєм сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень плодоносного віку, які не розміщені в зоні офіційного землевпорядкування;

5.2.1.8. сільськогосподарські культури суцільного способу посіву і просапні культури, які засіяні на полях (ділянках) з ухилом більше ніж, відповідно, 7° і 3° від нульового рівня;

5.2.1.9. сільськогосподарські культури, які на момент укладання Договору мають явні ознаки ураження хворобами і шкідниками та порушення нормальної вегетації.

5.2.2. Не підлягають страхуванню за цими Правилами ризику настання збитків внаслідок:

5.2.2.1. подій, що трапились у таку пору року, коли, за агротехнічними умовами для даної місцевості і пори року, врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, застрахований за певним Договором, повинен бути зібраним;

5.2.2.2. проведення Страхувальником - до складання акту огляду Застрахованих площ після настання Події – заорення пошкоджених посівів, пересівання або допуску випасу худоби на Застраховані площі;

5.2.2.3. техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посівів сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;

5.2.2.4. невиконання (або часткового виконання) Страхувальником обґрунтованих рекомендацій Страховика або уповноваженої Страховиком особи, правил та приписів Компетентних органів у встановлені строки;

5.2.2.5. порушення правил агротехніки вирощування та збирання врожаю, зокрема, низького рівня організації праці (недотримання технологічних строків при проведенні висіву, порушення агротехнічних правил обробітку ґрунту тощо), посіву неякісним посівним матеріалом і недотримання норм висіву насіння, відсутністю (недостатньою кількістю) у Страхувальника паливно-мастильних матеріалів, робочої сили, посадкового матеріалу, добрив, ядохімікатів тощо;

5.2.2.6. хвороб рослин, якщо запобіжні заходи щодо недопущення її розвитку та поширення не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане Епіфітотією;

5.2.2.7. вторинних хвороб рослин, якщо вони не спричинені ризиками, застрахованими за відповідним Договором;

5.2.2.8. знищення (пошкодження) врожаю (посівів) шкідниками рослин за умови, якщо заходи боротьби з цими шкідниками не проводилися або здійснювалися у явно недостатній мірі;

5.2.2.9. часткового пошкодження рослин на полях із посівами культур, що потребують підсіву (пересіву), якщо інше не передбачене відповідним Договором.

5.3. Виключення із Страхових випадків і обмеження страхування при укладанні Договорів щодо сільськогосподарських тварин

5.3.1. Якщо інше не передбачено Договором, за Договором не можуть бути застраховані майнові інтереси Страхувальника (Вигодонабувача), пов'язані з володінням, користуванням та розпорядженням:

5.3.1.1. тваринами, які, на момент укладення певного Договору, визнані представником Страховика хворими та/або виснаженими;

5.3.1.2. тваринами, у яких, на момент укладання певного Договору, виявлено позитивну реакцію на інфекційні захворювання;

5.3.1.3. тваринами, що знаходяться у межах адміністративного району, де встановлено карантинні обмеження (якщо такі обмеження мають безпосереднє відношення до цих тварин) або існує несприятлива санітарно-епізоотична ситуація (при страхуванні ризику "Хвороби (захворювання) тварин");

5.3.1.4. тваринами, які перебувають в стані дородового чи післяродового залежування;

5.3.1.5. тваринами, які утримуються у спорудах, що знаходяться в зоні підвищеного ризику настання таких Стихійних явищ, як Паводок (повінь, поводь, високі рівні води), Зсув, Обвал тощо, – з моменту оголошення про таку загрозу у порядку, встановленому законодавством України;

5.3.1.6. тваринами, що не досягли або перевищують вікову межу, обумовлену цими Правилами чи Договором;

5.3.1.7. тваринами, що не пройшли необхідну реєстрацію в органах зооветеринарного нагляду (не мають зооветеринарного свідоцтва встановленого зразка);

5.3.1.8. тваринами, яким не зроблено необхідні щеплення, здійснення яких підтверджується ветеринарною довідкою встановленого зразка.

5.3.2. До Страхових випадків, якщо інше не передбачено Договором, не належать Події, що сталися за таких обставин:

5.3.2.1. наявність захворювань та/або травм Застрахованих тварин, що мали місце на момент укладення Договору, зокрема, генетичних захворювань і вроджених аномалій, Інвазійних (паразитарних) захворювань, зокрема, глистяної інвазії;

5.3.2.2. використання Страхувальником Застрахованих тварин не за прямим призначенням;

5.3.2.3. порушення Страхувальником, його персоналом, Членами родини Страхувальника - фізичної особи нормативно-правових актів служб ветеринарної медицини та інших Компетентних органів щодо умов утримання, відгодівлі та використання тварин, в тому числі, в частині вимог протипожежної безпеки;

5.3.2.4. загибель Застрахованих тварин внаслідок їх виснаження (Кахексії);

5.3.2.5. забій тварин, проведений внаслідок підстав, що настали не внаслідок Події, а при здійсненні Страхувальником своєї господарської діяльності (через старість, безпліддя, яловість, зниження продуктивності тварин, з метою реалізації м'яса тварин або його споживання у власному господарстві тощо);

5.3.2.6. зникнення Застрахованих тварин у разі, якщо під час випасу вони заблукали, втекли з місця утримання тощо;

5.3.2.7. напад іншої тварини, яка також є власністю Страхувальника (Вигодонабувача);

5.3.2.8. інвазійного (паразитарного) захворювання тварини;

5.3.2.9. патологічні пологи тварини, якщо спеціаліста ветеринарної служби було викликано пізніше двох годин від початку пологової діяльності;

5.3.2.10. харчове отруєння тварини;

5.3.2.11. неякісне та несвоєчасне проведення Застрахованим тваринам профілактичних ін'єкцій і щеплень, а також ускладнення, що виникли внаслідок планового щеплення та лікування (алергічні реакції на введення лікарських засобів та негативна їх дія);

5.3.2.12. тимчасове припинення (перерва) електропостачання, поломка технологічного обладнання та інженерних комунікацій у Місці дії Договору, якщо це не стосується страхового ризику "Аварія", вказаного у Договорі;

5.3.2.13. надання ветеринарної допомоги закладом ветеринарної медицини або ветеринарним лікарем, які не мають ліцензії на відповідну діяльність або якщо строк такої ліцензії закінчився;

5.3.2.14. зберігання чи застосування Страхувальником (Вигодонабувачем), їх персоналом, членами родини Страхувальника – фізичної особи вибухових пристроїв або вогнепальної зброї;

5.3.2.15. дія зливових дощів (тиску снігового шару, граду) через незакриті вікна чи інші отвори, крім випадків, коли ці отвори виникли в результаті дії зливого дощу, снігу чи граду, а також затоплення, викликане недостатньою пропускною здатністю каналізаційних (внутрішніх і зовнішніх) систем у Місці дії Договору.

5.3.3. Якщо інше не визначено у Договорі, страхове відшкодування не сплачується при настанні збитків (витрат), що настали внаслідок:

5.3.3.1. проведення експериментальних досліджень із розведення тварин або з іншою метою;

5.3.3.2. встановлення невірної діагнозу Застрахованій тварині у разі її захворювання на інфекційну хворобу;

5.3.3.3. загибелі або Вимушеного забою Застрахованих тварин у зв'язку із хворобою, якої можна було уникнути або яку можна було попередити, за умови своєчасного здійснення профілактичних та лікувальних заходів. Зокрема, це стосується таких хвороб, як телязіоз, актиномікоз тощо;

5.3.3.4. загибелі або Вимушеного забою Застрахованих тварин внаслідок хвороби, що є хронічною або невиліковною, але не становить загрози для життя тварини, а саме: міокардиту, міокардозу, ендокардиту, перикардиту нетравматичного походження тощо;

гепатиту, циррозу печінки паразитарного походження, а також внаслідок захворювання на:

- а) остеодистрофію;
- б) кульгавість будь-якого походження, яка не загрожує життю Застрахованих тварин;
- в) зниження функції, атрофії або кісти яєчників;
- г) персистуюче жовте тіло;
- д) атрофію вимені;
- е) віспу вимені;
- ж) бородавки;
- з) серозний, катаральний або фібринозний мастит вимені.

5.3.3.6. втрати здатності тварин до запліднення, як результат хвороби або Нещасного випадку (якщо інше не передбачено Договором);

5.3.3.7. проведення щеплень та інших заходів з імунізації тварин, які здійснюються на вимогу служби ветеринарної медицини або є планово передбаченими цією службою

5.3.4. До Страхових випадків не відноситься забій клінічно здорових тварин з нормальною температурою тіла, які не піддаються відгодівлі, а також тварин, відсталих у рості і розвитку, малопродуктивних, неплідних, при загрозі загибелі внаслідок настання Стихійного явища, а також тих, що одержали свіжі травми у період передзабійного утримування.

5.3.5. До Страхових випадків не відноситься Вимушений забій тварини у стані агонії, хворої на інфекційні хвороби, у яких не закінчився строк очікування після введення або обробки ветеринарними препаратами та в інших випадках, передбачених діючими в Україні "Правилами передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів".

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ ТА ЛІМІТІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. ФРАНШИЗА

6.1. Ліміти відповідальності. Франшиза

6.1.1. У Договорі, за згодою Страховика і Страхувальника, може бути встановлено Ліміти відповідальності наступних типів:

6.1.1.1. на окремі види сільськогосподарської продукції (Застрахованих культур, Застрахованих тварин);

6.1.1.2. на окремі види Страхових випадків за конкретними Страховими ризиками;

6.1.1.3. на один і кожний страховий випадок в частині окремих видів сільськогосподарської продукції;

6.1.1.4. на відшкодування певних різновидів додаткових витрат Страхувальника (Вигодонабувача) тощо.

6.1.2. За згодою сторін Договору, у ньому можуть бути встановлені також інші Ліміти відповідальності, крім зазначених у п.6.3 - 6.4 цих Правил.

6.1.3. При укладенні Договору, застосовується Франшиза, тип і розмір якої встановлюється за згодою Сторін.

6.2. Індексне страхування сільськогосподарських культур на основі індексу середньої врожайності

6.2.1. Страхова сума СС за Договором Індексного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу середньої врожайності визначається у розмірі вартості врожаю, яка обчислюється за формулою (2) шляхом добутку Середньої врожайності відповідної сільськогосподарської культури, визначеної щонайменше за останні 15 (п'ятнадцять) років за даними, оприлюдненими даних відповідним Компетентним органом про середню врожайність для відповідного адміністративного регіону України, Ціни продукції, Застрахованої площі, з якої має бути зібрано врожай, та Страхового покриття, погодженого сторонами Договору:

$$CC = V_{стр} * Ц * ПЛ_{стр} * П, \quad (2),$$

де:

В_{ср} – Середня врожайність культури (ц/ Га), розрахована за формулою (1), вміщеною у п.1.75.2 цих Правил на підставі багаторічних даних відповідного Компетентного органу;

Ц – Ціна продукції (одного центнера врожаю культури), Грн/ ц;

ПЛ_{стр} – Застрахована площа, Га,

П - Страхове покриття, %.

6.2.2. Розмір Страхового покриття **П** встановлюється, за згодою Сторін Договору, в інтервалі від 50% до 80% (із "кроком" у 5 відсоткових пунктів), якщо інше не передбачено Договором.

6.3. Мультиризикове страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

6.3.1. Страхова сума за Договором Мультиризикового страхування сільськогосподарських культур чи багаторічних насаджень встановлюється наступним чином:

6.3.1.1. при страхуванні посівів (посадок) сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень) - у межах планових агротехнічних витрат на посів (висаджування) та вирощування відповідних сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), надалі – **Страхова сума 1**;

6.3.1.2. при страхуванні багаторічних насаджень, – у межах вартості цих насаджень на підставі даних бухгалтерського обліку Страхувальника (інвентарних карток обліку насаджень) - за станом на 01 січня поточного року (із врахуванням ПДВ) або середньої вартості аналогічних насаджень на одному гектарі, що склалась в даному районі чи регіоні, надалі – **Страхова сума 2**;

6.3.1.3. при страхуванні майбутнього врожаю сільськогосподарських культур чи багаторічних насаджень плодоносного віку - у межах запланованої (очікуваної) вартості майбутнього врожаю, надалі – **Страхова сума 3**.

6.3.2. Страхова сума 1 може визначатися:

6.3.2.1. у відповідності з документами, що підтверджують розміри планово-нормативних витрат Страхувальника на посів (висаджування) та вирощування врожаю сільськогосподарської культури, на підставі даних плану економічного та соціального розвитку господарства (бізнес-плану), відповідних бухгалтерських документів;

6.3.2.2. на підставі фактичних витрат, понесених Страхувальником у минулому році в розрахунку на 1 (один) гектар, помножених на загальну Застраховану площу сівби (садіння) культури під урожай року, щодо якої укладається Договір.

6.3.3. Сума планово-нормативних витрат Страхувальника на посів (висаджування) та вирощування врожаю сільськогосподарських культур розраховується шляхом добутку загальних витрат, які поніс Страхувальник при вирощуванні сільськогосподарської культури на площі 1 (один) гектар, які визначаються згідно з нормативами для конкретної сільськогосподарської культури і сільськогосподарської зони, і загальної площі посівів (посадок).

6.3.3.1. Такі витрати не можуть бути більші за нормативні для конкретної сільськогосподарської культури, певної сільськогосподарської зони (полісся, степ, лісостеп).

6.3.3.2. Страхова сума 1 не може бути більшою, ніж сума всіх планово-нормативних витрат господарства на посів та вирощування сільськогосподарської культури, передбачених технологією вирощування врожаю цієї культури.

6.3.4. Страхова сума 3 визначається у розмірі вартості врожаю, яка обчислюється шляхом добутку Середньої врожайності з 1 (одного) гектара, визначеної, як мінімум, за останні п'ять років, за даними обліку Страхувальника на Ціну метричної одиниці (центнера) продукції - майбутнього врожаю культури, що склалася у господарстві Страхувальника (районі, регіоні) за минулий рік (якщо, за умовами Договору, Ціна продукції не визначена іншим чином), та на фактичну Застраховану площу, з якої має бути зібрано врожай.

6.3.5. Якщо інше не передбачено умовами Договору, Ціна продукції для цілей встановлення майбутнього врожаю певної культури визначається:

6.3.5.1. як ціна, що склалась у Страхувальника (в господарстві, районі, регіоні) за останній рік;

6.3.5.2. як Спот-ціна метричної одиниці застрахованого врожаю сільськогосподарської культури, що діє на організованому аграрному ринку на момент укладення Договору;

6.3.6. Для окремих сільськогосподарських культур, граничний розмір Страхової суми З (вартість майбутнього врожаю) може визначатись наступним чином:

6.3.6.1. для сіяних багаторічних трав, плодово-ягідних насаджень, квітів, квітково-декоративних рослин і їм подібних груп, - в цілому для виду та сорту;

6.3.6.2. для однорічних і багаторічних сіяних трав – виходячи з усієї посівної площі, за винятком посівів, що використовують на випас худоби;

6.3.6.3. для Кормових культур - як планова або середня фактична (за останні 3 роки) собівартість продукції, що склалась у господарстві Страхувальника;

6.3.6.4. для особливо цінних сортів і культур - за домовленістю Страховика і Страхувальника;

6.3.6.5. для Культур закритих ґрунтів (крім насінників), квітів, декоративних рослин, розсадників, грибів, – згідно із Ціною продукції культур даної групи, що склалась у Страхувальника (у господарстві, районі, регіоні) в попередньому році;

6.3.6.6. для картоплі, овочів відкритого ґрунту, Баштанних культур – згідно із Ціною продукції, що склалась в період масової реалізації такої продукції у попередньому році;

6.3.6.7. у місцевостях, де проводяться повторні посіви овочевих культур або вирощуються овочі у зимовий період (південні регіони України), вартість урожаю культур даної групи визначається окремо і потім додається до вартості основних та інших овочевих культур;

6.3.6.8. для врожаю ефіроолійних культур (коріандр, м'ята, герань, аніс, фенхель, лаванда тощо), Ціна продукції для визначення відповідної Страхової суми обраховується окремо для кожної культури, виходячи з її Середньої урожайності за останні три-п'ять років та діючих договірних цін із урахуванням площі, з якої одержана продукція у поточному році. Аналогічно розраховується вартість урожаю для груп лікарських рослин та інших технічних культур;

6.3.6.9. при страхуванні врожаю багаторічних насаджень, Страхова сума розраховується, виходячи з чітко вираженої періодичності плодоношення – по роках, які відповідають року страхування. Тобто, при страхуванні врожаю продукції садівництва в парному або непарному році, вартість майбутнього врожаю визначається, відповідно, за три парних або три непарних роки із останніх шести.

6.3.7. Залежно від зони та умов, у яких вирощується культура, Страхова сума З визначається з обов'язковим урахуванням впливу кліматичних та інших чинників (агротехнічних вимог щодо вирощування), що також безпосередньо впливають на стан посівів у різних фазах розвитку рослин та формування врожаю.

6.3.8. Договором можуть бути встановлені окремі Ліміти відповідальності Страховика щодо відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу) додаткових витрат, пов'язаних із настанням Події, зокрема:

6.3.8.1. витрат на підсів чи пересів зазначеної у Договорі озимої культури, у разі Часткового пошкодження або загибелі посівів цієї культури внаслідок Страхового випадку;

6.3.8.2. витрат на здійснення заходів щодо запобігання та зменшення подальших збитків.

6.3.9. Договір укладається із зазначенням певних розмірів Франшиз, або із встановленням розміру Страхового покриття, якщо інше не передбачено Договором.

6.4. Добровільне страхування сільськогосподарських тварин

6.4.1. Розмір Страхової суми за Договором визначається для кожної Застрахованої тварини конкретного виду та вікової групи, за домовленістю між Страховиком та Страхувальником, в межах Дійсної вартості цих тварин на момент укладання Договору.

6.4.2. Якщо інше не передбачено Договором, Дійсна вартість Застрахованих тварин визначається на дату укладення Договору, одним із наступних способів:

А. При страхуванні тварин, що знаходяться у володінні (розпорядженні, користуванні) юридичної особи:

- 6.4.2.1. як Балансова вартість, відповідно до даних бухгалтерської звітності Страхувальника;
- 6.4.2.2. згідно з довідкою-рахунком, виданою торгівельною організацією, або договором купівлі-продажу тварин;
- 6.4.2.3. як підсумок добутку середньої ціни за одиницю живої ваги (з урахуванням категорії вгодованості тварин, що склалася у Страхувальника від реалізації цього виду тварин відповідної вікової групи за 3 (три) роки, що передують року укладення Договору, за даними бухгалтерської звітності Страхувальника), і середньої ваги однієї особини, з урахуванням загальної кількості голів тварин, заявлених на страхування. У випадку відсутності показників ціни безпосередньо у Страхувальника, необхідно застосовувати середню ціну, що склалася в регіоні перебування Застрахованих тварин, за даними відповідного профільного підрозділу місцевої влади;
- 6.4.2.4. як ринкова вартість придбання аналогічних тварин в регіоні перебування Застрахованих тварин, що підтверджено довідкою Компетентного органу (експертної організації);
- Б. При страхуванні тварин, що знаходяться у володінні (розпорядженні, користуванні) фізичних осіб:
- 6.4.2.5. згідно з довідкою Компетентного органу у певному регіоні щодо вартості придбання тварин, аналогічних Застрахованим тваринам;
- 6.4.2.6. як підсумок добутку середньої закупівельної ціни (за 1 кілограм живої ваги тварин), підтвердженої довідкою Компетентного органу та що склалася в регіоні проживання Страхувальника, і ваги тварини, що заявлена Страхувальником або встановлена Страховиком.
- 6.4.3.** При страхуванні всього поголів'я тварин певного виду в одному господарстві, загальна Страхова сума може розраховуватись, виходячи із середньої Страхової суми на одну тварину та кількості тварин цього виду.
- 6.4.4.** Загальна Страхова сума по кожному виду тварин заявляється окремо і в однакових частках ділиться на всіх тварин цього виду, які знаходяться у господарстві.
- 6.4.5.** Якщо інше не зазначено в Договорі, розмір Страхової суми,
- 6.4.5.1. що встановлюється для молодняка ВРХ (віком до 6 місяців), не повинен бути більшим, ніж 25 % від Страхової суми, що встановлена для страхування ВРХ віком від 1 року;
- 6.4.5.2. що встановлюється для ВРХ віком від 6 місяців до 1 року, не повинен бути більшим, ніж 50 % від страхової суми, що встановлена для страхування ВРХ віком від 1 року.
- 6.4.6.** Якщо, протягом строку дії Договору, кількість Застрахованих тварин збільшується, то загальна Страхова сума пропорційно розподіляється на кожну тварину. При зменшенні кількості Застрахованих тварин, Страхова сума на одну тварину не змінюється.
- 6.4.7.** Страхувальник має право, під час строку дії Договору, у разі збільшення кількості Застрахованих тварин певного виду, збільшити відповідну загальну Страхову суму для цих тварин, уклавши відповідну Додаткову угоду до Договору, зі сплатою додаткового Страхового платежу.
- 6.4.8.** Страхова сума по хутрових звірах може визначатись як фактична середньорічна вартість шкур цих звірів, реалізованих заготівельним підприємством протягом останніх трьох років, що передують року укладення Договору.
- 6.4.9.** Страхова сума на кожну Племінну тварину не повинна перевищувати вартості цієї Племінної тварини, що підтверджується документом, наданим Страхувальником, на підставі висновків компетентного спеціаліста, або розміру вартості, вказаному в Племінному свідоцтві.
- 6.4.10.** Якщо інше не обумовлено Договором, в межах загальної Страхової суми можуть встановлюватись такі Ліміти відповідальності в частині відшкодування необхідних та доцільних витрат, які Страхувальник здійснить у разі настання збитку, зокрема:
- 6.4.10.1. на проведення експертиз (досліджень), з метою визначення причин та наслідків Події, її визнання Страховим випадком та визначення суми збитків, які заподіяно Страхувальнику (Вигодонабувачу);
- 6.4.10.2. на лікування Застрахованих тварин, які, протягом строку дії Договору, захворіли на

Інфекційні хвороби, вказані у Договорі;

6.4.10.3. з метою запобігання або зменшення розміру збитків Страхувальника (Вигодонабувача) при настанні Подій, передбачених Договором тощо.

6.4.11. Загальний Ліміт відповідальності в частині додаткових витрат, якщо вони відшкодовуються Страховиком за умовами Договору, складає 10% загальної Страхової суми за Договором, якщо інше ним не передбачено.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ

7.1. Страхові тарифи у Договорах добровільного страхування сільськогосподарської продукції визначаються згідно Додатку 1 до цих Правил - "Страхові тарифи".

7.2. За Договором, укладеним щодо сільськогосподарських тварин на строк менше 1 (одного) року, розмір страхового тарифу визначається як добуток річного страхового тарифу і коефіцієнту короткостроковості, який визначається згідно п.3.2.3 Додатку 1 до цих Правил, в залежності від строку дії Договору.

7.2.1. У випадку, коли один із місяців строку дії Договору є неповним, страховий тариф розраховується, виходячи з умови, що цей місяць є повним.

7.3. Страховий платіж сплачується протягом строку, визначеного умовами Договору, одноразово, якщо інше не передбачено відповідним Договором.

7.4. При зміні Страхової суми в частині певного Застрахованого майна, розмір відповідного додаткового страхового платежу ДСП розраховується за формулою (3), якщо інше не передбачено Договором:

$$\text{ДСП} = (\text{П2} - \text{П1}) \times \text{N1} / \text{N}, \quad (3)$$

де:

П1, П2 – розміри страхових платежів за повний строк дії Договору (у днях), обчислені для первісного та кінцевого розмірів Страхових сум;

N, N1 – відповідно, повний строк дії Договору (у днях) і кількість днів Договору з дати зміни розміру Страхової суми до дати закінчення Договору.

ПРИМІТКА. Якщо $\text{П2} < \text{П1}$, тобто $\text{ДСП} < 0$, відповідна сума раніше сплаченого страхового платежу підлягає поверненню Страхувальнику.

7.5. За Договором, укладеним щодо сільськогосподарських тварин, на строк 2 (два) або декілька повних років, розмір страхового платежу визначається як сума страхових платежів за кожний рік. Якщо строк дії Договору встановлюється як повний рік (декілька років) та декілька місяців, то загальний страховий платіж визначається пропорційно співвідношенню фактичного строку дії Договору і одного календарного року.

7.6. Страхувальники – резиденти України, згідно з укладеними Договорами, мають право вносити Страхові платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники - нерезиденти – в іноземній вільноконвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

7.7. Використання іноземної валюти, а також платіжних документів в іноземній валюті при здійсненні розрахунків на території України згідно укладених Договорів допускається у випадках, порядку та на умовах, встановлених чинним законодавством України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Добровільне страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

8.1.1. Строк дії Договору, укладеного щодо Застрахованих культур, встановлюється за згодою Страхувальника і Страховика у межах одного року, але не більше одного сезону (циклу) вирощування певної культури (групи культур).

8.1.2. В частині зобов'язань Страховика, Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого Страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.3. Дія Договору страхування врожаю сільськогосподарських культур починається з відновлення Вегетації озимих культур чи з появи сходів ярових культур та припиняється у день закінчення у господарстві збирання врожаю, згідно з агротехнічними вимогами, встановленими для регіону Місця дії Договору, але не пізніше 24-00 дати закінчення строку дії Договору, якщо інше не передбачено його умовами.

8.1.4. Місцем дії Договору є територія, на якій знаходяться Застраховані площі - Поля, Ділянки полів, вказані у Договорі, територіальні ознаки яких визначено відповідно до координат, зафіксованих за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до чинних документів на користування землею, на якій вирощується сільськогосподарська культура: карт-схем полів (ділянок) та/або геоінформації, відповідно до Державного земельного кадастру.

8.2. Добровільне страхування сільськогосподарських тварин

8.2.1. Строк дії Договору визначається за згодою Сторін та, як правило, не перевищує 1 (одного) року.

8.2.2. Якщо інше не передбачено умовами Договору, в частині зобов'язань Страховика Договір набирає чинності:

8.2.2.1. за всіма ризиками, зазначеними у п.4.4.6 цих Правил, крім "Інфекційних хвороб тварин" – через 5 (п'ять) днів після дня зарахування (отримання) Страхового платежу (його першої частини) на рахунок (у касу) Страховика;

8.2.2.2. за ризиком "Інфекційні хвороби тварин" - через 20 (двадцять) днів після дня зарахування (отримання) Страхового платежу (його першої частини) на рахунок (у касу) Страховика.

8.2.3. Договір закінчує свою дію о 24-00 дня, вказаного в Договорі як дата закінчення строку його дії.

8.2.4. Місцем дії конкретного Договору є територія, відведена для утримання Застрахованих тварин, яка зазначається у відповідному Договорі.

8.2.5. Договором може передбачатися страхування тварин під час їх перевезення, як по території України так і за межі України, зокрема: для участі у виставках, змаганнях тощо.

9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

9.1. Загальні положення

9.1.1. Договір укладається на підставі письмової заяви Страхувальника, яка є невід'ємною частиною Договору. Подання Заяви на страхування не зобов'язує Страхувальника укласти Договір. Страховик залишає за собою право відмовитися від прийняття ризику на страхування.

9.1.2. Заява на страхування оформлюється керівником Страхувальника або його уповноваженим представником, якщо інше не визначено Договором страхування. На прохання Страхувальника, вказана Заява може бути оформлена (заповнена) представником Страховика. Вказана Заява підписується керівником Страхувальника або його уповноваженим представником.

9.1.3. При укладенні Договору, Страховик має право запитати у Страхувальника у письмовій формі додаткову інформацію, яка, після її отримання Страховиком, стає невід'ємною частиною Договору з моменту початку його строку дії:

9.1.3.1. довідку про фінансовий стан Страхувальника;

9.1.3.2. матеріали аудиторських та інших перевірок (у тому числі, аудиторський висновок);

9.1.3.3. документи, що підтверджують вартість предмету Договору;

9.1.3.4. довідку або висновки відповідних органів або спеціалістів, та інші документи, необхідні для оцінки Страхового ризику з боку Страховика;

9.1.3.5. інші дані та документи, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмета Договору.

9.1.4. Договір укладається у письмовій формі, якщо інше не визначено умовами страхування. Факт укладення Договору може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою Договору.

9.1.5. При укладанні Договору, Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика відомі для нього обставини, що мають істотне значення для визначення Ступеня Страхового ризику. Істотними визнаються обставини, що зазначаються у Договорі та/або у Заяві на страхування.

9.1.6. При укладанні Договору, Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика про всі інші чинні договори страхування щодо предмету Договору.

9.1.7. У випадку втрати Страхувальником оригінального примірника Договору, Страхувальнику видається дублікат. Після видачі дублікату втрачений оригінал Договору вважається недійсним і виплата Страхового відшкодування за ним не здійснюється.

9.2. Особливості укладення Договору Індексного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності/ погоди

9.2.1. Договір Індексного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності/ погоди укладається (якщо інше не передбачено таким Договором):

9.2.1.1. щодо озимих культур – після появи сходів восени (фаза кущіння або розетки), але не пізніше 01 грудня року укладання Договору та/або відновлення вегетації рослин навесні;

9.2.1.2. щодо ярових зернових та зернобобових культур, кукурудзи, технічних, кормових культур, картоплі та інших Культур відкритого ґрунту – після появи сходів навесні;

9.2.1.3. щодо насаджень – після їхнього приживання.

9.2.2. Договір може бути укладений щодо окремої культури або кількох культур.

9.2.3. Після отримання Страховиком письмової Заяви на страхування щодо майбутнього врожаю сільськогосподарських культур, Сторони проводять огляд посівів культури (групи культур) і складають відповідний акт огляду, в якому визначається стан посівів, фаза розвитку рослин, дотримання Страхувальником агротехнічних вимог щодо вирощування культур, вказаних у Заяві, та інша фактична інформація про посіви, перелік якої визначає Страховик.

9.2.4. Строк дії Договору в частині зобов'язань Страховика починається не раніше дати підписання Страховиком і Страхувальником акту огляду, вказаного у п.9.2.3 цих Правил, якщо інше не передбачено Договором.

9.2.5. Якщо, після укладення Договору, Страхувальник збільшує посівну площу, він має право збільшити Страхову суму шляхом укладання додаткової угоди до Договору та сплати відповідного додаткового Страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором.

9.3. Особливості укладення Договору Мультиризикового страхування посівів або врожаю сільськогосподарських культур

9.3.1. До Заяви на страхування, при укладенні Договору Мультиризикового страхування сільськогосподарських культур, на вимогу Страховика, додаються:

9.3.1.1. довідка про врожайність відповідних культур за останні 5 років, зокрема, вибірка даних згідно форми 29-СГ, звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур зі всіх площ даного господарства або довідка про врожайність, затверджена належним чином;

9.3.1.2. карта–схема землекористування;

9.3.1.3. технологічна карта вирощування сільськогосподарської культури (насадження);

9.3.1.4. дані, що характеризують сортову, посівну та врожайну якість насіння;

9.3.1.5. дані по сівозміні (схема сівозміни) на землях даного господарства;

9.3.1.6. розрахунок загальних витрат на одиницю посівної площі сільськогосподарської культури;

9.3.1.7. інформацію про настання у минулому (за певний період) подій, що мали ознаки Страхових випадків.

9.3.2. Договір може бути укладений щодо окремої культури або кількох культур.

9.3.3. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур укладається на всю площу посіву цих культур або частину площі посівів. Страхування врожаю багаторічних

культур проводиться на всій площі посівів даної культури або частині площі, за винятком площі на випас тварин; страхування багаторічних насаджень – на всій площі насаджень, або на площі окремих їх груп, але за умови страхування всіх насаджень однієї групи.

9.3.4. Якщо інше не передбачено Договором, він повинен укладатись за умови проведення огляду посівів цих культур (площ насаджень) та складання акту огляду, вказаного у п.9.2.3 цих Правил, а також за наявності таких обставин:

9.3.4.1. при страхуванні багаторічних сіяних трав посіву минулих років – перед входом їх у зиму, але не пізніше 01 грудня року укладання Договору страхування;

9.3.4.2. при страхуванні ярових культур - після появи сходів навесні;

9.3.4.3. при страхуванні озимих культур - після появи сходів восени (кущіння) або після відновлення Вегетації навесні;

9.3.4.4. при страхуванні насаджень – після їх приживання;

9.3.4.5. при страхуванні багаторічних насаджень - до входження їх у зиму (призупинення Вегетації).

9.3.5. Якщо, після укладення Договору, Страхувальник збільшує посівну площу, він має право збільшити Страхову суму шляхом укладання додаткової угоди до Договору та сплати відповідного додаткового Страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором.

9.4. Особливості укладення Договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин

9.4.1. Перед укладенням Договору, сільськогосподарські тварини, що приймаються на страхування, мають бути обов'язково оглянуті Страховиком (представником Страховика) та/або незалежним експертом, якщо інше не передбачено Договором. При укладанні Договору, Страховик має право вимагати у Страхувальника документи, необхідні для оцінки Страхового ризику, зокрема:

9.4.1.1. загальні дані про поголів'я тварин (на основі бухгалтерських документів), із розрахунком (довідкою) вартості поголів'я окремих видів тварин, – якщо Страхувальник є юридичною особою; опис тварин (вид, ім'я (прізвисько), масть, вік тощо) – якщо Страхувальник є фізичною особою;

9.4.1.2. висновок – довідку ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про стан здоров'я тварин, інформацію про проведені щеплення і профілактичні заходи щодо захворювань тварин, інформацію про умови утримання тварин, збитки за попередні роки тощо.

9.4.2. Страховик має право вимагати у Страхувальника документи, що підтверджують право власності на тварин, паспорт великої рогатої худоби та ветеринарну карту до паспорта – при страхуванні цього виду тварин, якщо інше не передбачено умовами Договору.

9.4.3. При страхуванні елітних (племінних) продуктивних тварин Страхувальник зобов'язаний пред'явити оціночний сертифікат або інший документ, який підтверджує вартість кожної Застрахованої тварини.

9.4.4. Страхувальник зобов'язаний, протягом строку дії Договору, інформувати Страховика про суттєві зміни Страхового ризику у строк, передбачений умовами цього Договору.

9.4.5. До суттєвих змін Страхового ризику, якщо інше не зазначено в Договорі страхування, відносяться:

9.4.5.1. факти настання у минулому збитків Страхувальника (Вигодонабувача), причиною яких були події за ризиками, що приймаються на страхування, та які виникали більше трьох разів за останні 3 роки, що передували року укладення Договору;

9.4.5.2. зміна місця розміщення Застрахованих тварин протягом строку дії Договору;

9.4.5.3. зміна умов утримання та відгодівлі Застрахованих тварин;

9.4.5.4. зміна фізіологічного стану або стану здоров'я Застрахованих тварин;

9.4.5.5. наявність в регіоні постійного розташування Застрахованих тварин несприятливої санітарно-епізоотичної ситуації стосовно інфекційних хвороб.

9.4.6. Перед укладенням Договору, тварини, що приймаються на страхування, повинні, на вимогу Страховика, бути оглянуті представником Страховика або незалежним експертом. При цьому, уточнюється вік, ім'я (прізвисько), масть, стать тварини, а також інші відомості,

необхідні для укладення Договору.

9.4.7. Договір щодо певної групи або сукупності тварин може бути укладений за умови, що всі тварини із цієї групи (сукупності) є повністю здоровими, якщо інше не передбачено умовами Договору.

9.4.6. Страхування бджолосімей проводиться на наступних умовах:

9.4.6.1. Договір страхування бджолосімей укладається:

а) в період після весняного обльоту і до входу в зиму з обов'язковим оглядом вуликів та встановленням наявності в них бджолосімей в стані нормального розвитку;

б) тільки після перевірки ветеринарно-санітарного паспорта пасіки, якщо він є, а в разі відсутності – після ветеринарно-санітарного огляду пасіки відповідним компетентним фахівцем, що має необхідні повноваження, зі складанням засвідченої належним чином довідки про санітарно-епізоотичний стан пасіки;

9.4.6.2. Додатково або окремо від Договору страхування бджолосімей може бути укладений Договір страхування вуликів та/або основної бджільницької продукції (віск, мед);

9.4.6.3. До Договору страхування пасіки в цілому (або її складових) обов'язково додається відповідний акт з точним описом кожного вулика (достатнім для ідентифікації, або таким, що виключає заміну вулика) і адресою їх місцезнаходження.

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

10.1. Страхувальник має право:

10.1.1. ознайомитись з умовами цих Правил і Договору;

10.1.2. у разі настання Страхового випадку, отримати Страхове відшкодування, відповідно до умов Договору;

10.1.3. за згодою Страховика, змінювати та доповнювати умови Договору;

10.1.4. у випадку втрати свого примірника Договору, звернутись до Страховика з відповідною письмовою заявою і отримати дублікат Договору;

10.1.5. достроково припинити дію Договору, відповідно до цих Правил і законодавства України;

10.1.6. у разі отримання відмови Страховика у виплаті Страхового відшкодування, оскаржити таку відмову в порядку, передбаченому Правилами і законодавством України;

10.1.7. у разі незгоди з оцінкою розміру збитку, здійсненою Страховиком або експертною організацією, обраною Страховиком, за власний рахунок провести повторне експертне дослідження розміру збитку;

10.1.8. при укладанні Договору призначати Вигодонабувача, а також змінювати його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором.

10.2. Страхувальник зобов'язаний:

10.2.1. своєчасно вносити страхові платежі, згідно умов Договору;

10.2.2. при укладанні Договору надати у Заяві про страхування інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки Страхового ризику, і надалі інформувати Страховика його про будь-яку зміну страхового ризику у строки, вказані в Договорі;

10.2.3. при укладанні Договору повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо предмета Договору;

10.2.4. перед укладанням та протягом строку дії Договору добровільного страхування сільськогосподарських культур (перед збиранням врожаю, після настання збитку тощо):

10.2.4.1. надавати представнику Страховика можливість огляду посівів Застрахованих культур (багаторічних насаджень) щодо дотримання Страхувальником умов вирощування, зберігання, збирання рослин, виконання Страхувальником обов'язків, взятих на себе за умовами Договору, встановлення розміру врожайності (визначення суми збитку);

10.2.4.2. не пізніше, ніж за п'ятнадцять днів до початку збирання урожаю, повідомити про це Страховика і надати йому можливість інспекції посівів Застрахованої сільськогосподарської культури, якщо це передбачено умовами Договору.

10.2.5. Перед укладанням та протягом строку дії Договору добровільного страхування

сільськогосподарських тварин:

10.2.5.1. надавати представнику Страховика можливість огляду Застрахованих тварин для фіксації умов їх утримання, відгодівлі та використання, огляду туш загиблих (померлих) тварин, а також з метою перевірки виконання Страхувальником своїх обов'язків за Договором.

10.2.5.2. у разі захворювання або раптового погіршення стану Застрахованих тварин, повідомити Страховика про можливість настання Страхового випадку;

10.2.5.3. дотримуватись основних ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі проведення профілактичних та протиепізоотичних заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, забезпечувати своєчасне лікування Застрахованих тварин, з метою попередження їх захворювання та загибелі, особливо у холодний зимовий та спекотний літній періоди, коли, через несприятливі кліматичні умови, небезпека захворювання тварин зростає;

10.2.5.4. у разі викрадення Застрахованої тварини, якщо така Застрахована тварина була знайдена і повернута Страхувальнику, або якщо Страхувальнику стало відомо про місцезнаходження викраденої Застрахованої тварини, протягом 2 (двох) робочих днів (якщо інший строк не вказано у Договорі) письмово повідомити про це Страховика.

10.2.6. вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання Події.

10.2.7. повідомити Страховика про настання Події у строк, передбачений Договором.

10.2.8. зберігати до прибуття Страховика (представника Страховика) пошкоджену і вцілілу сільськогосподарську продукцію протягом строку, встановленого Договором, у тому вигляді, який ця продукція має після настання Події.

10.2.9. при настанні Події, надати Страховику необхідну інформацію і документально підтвердити факт настання збитку та його наслідки, згідно з умовами Договору.

10.2.10. вжити можливих заходів та виконати необхідні формальності для забезпечення реалізації Страховиком права регресу до особи, винної в настанні Страхового випадку, в тому числі передати Страховику всі наявні в нього документи, що підтверджують вину певної особи у завданні збитку.

10.2.11. після прийняття відповідними органами рішення про реорганізацію (об'єднання, відокремлення), ліквідацію і припинення діяльності Страхувальника – юридичної особи, повідомити про це Страховика протягом 3 (трьох) робочих днів.

10.2.12. повернути Страховику отримані суми Страхового відшкодування, якщо стануть відомі нові обставини настання збитків, що позбавляють Страхувальника, на підставі цих Правил та/ або Договору, права на отримання Страхового відшкодування. Зазначені суми мають бути повернені Страховику протягом 10 (Десяти) робочих днів з дня отримання від Страховика відповідної обґрунтованої письмової вимоги, якщо інший строк не зазначено у Договорі.

10.3. Страховик має право:

10.3.1. при укладанні Договору вимагати у Страхувальника необхідну інформацію та документи для оцінки Страхового ризику стосовно сільськогосподарської продукції, яка підлягає страхуванню;

10.3.2. перевіряти відомості, надані Страхувальником, здійснювати огляд Місця дії Договору, а також ініціювати внесення змін до умов Договору, якщо протягом строку дії Договору відбудеться зміна обставин, що мають істотне значення для оцінки Страхового ризику;

10.3.3. у разі збільшення ступеня страхового ризику, вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу. У цьому випадку, Страховик, на власний розсуд або за заявою Страхувальника про зміни в ступені ризику, може здійснити перерахунок страхового платежу, про що він повинен повідомити Страхувальника у письмовій формі протягом 5 календарних днів з дати прийняття відповідного рішення;

10.3.4. при настанні Події:

10.3.4.1. здійснювати огляд місця настання Події, включаючи фото- та відеозйомку, отримувати пояснення від учасників та свідків Події.

10.3.4.2. здійснювати заходи, що не суперечать законодавству України та спрямовані на зменшення заподіяного збитку, брати участь у збереженні і рятуванні Застрахованої сільськогосподарської продукції, а також давати Страхувальнику інструкції, спрямовані на зменшення збитків.

10.3.4.3. запитувати необхідні відомості, які пов'язані з настанням Події, у відповідних установах, підприємствах та організаціях, а також самостійно з'ясувати причини та обставини Події;

10.3.4.4. залучати до оцінки розміру збитків, завданих внаслідок Події, незалежних спеціалістів (експертів) та визначати розмір Страхового відшкодування на підставі складеного ними акту експертизи (дослідження);

10.3.5. відмовити у виплаті Страхового відшкодування, згідно з умовами цих Правил, Договору, чинного законодавства України;

10.3.6. вимагати від Страхувальника та/або Вигодонабувача повернення виплаченого йому страхового відшкодування у випадку, якщо виявляться такі обставини, які відповідно до цих Правил та/або законодавства України дають Страховику право на відмову у виплаті страхового відшкодування;

10.3.7. ініціювати внесення змін та доповнень до Договору, згідно з його умовами;

10.3.8. достроково припинити дію Договору, відповідно до його умов.

10.4. Страховик зобов'язаний:

10.4.1. ознайомити Страхувальника з умовами страхування та цими Правилами;

10.4.2. протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання Страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу);

10.4.3. при настанні Страхового випадку, здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення Страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору або Законом;

10.4.4. відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні Події (Страхового випадку) щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору;

10.4.5. за заявою Страхувальника, у разі здійснення ним заходів, що зменшили Страховий ризик, або збільшення вартості Майна (площі посівів Застрахованих культур, кількості Застрахованих тварин), переукласти з ним Договір, шляхом укладення додаткової угоди до Договору;

10.4.6. не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законодавством України;

10.5. умовами Договору можуть бути передбачені також інші права і обов'язки Страхувальника і Страховика, які не суперечать законодавству України і цим Правилам.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. При отриманні інформації про настання Події, що спричинила пошкодження (знищення) Застрахованого майна (сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), Застрахованих тварин) і в подальшому може бути визнана Страховим випадком, Страхувальник зобов'язаний:

11.1.1. здійснити необхідні заходи, у межах розумної доцільності, щодо зменшення розміру заподіяної шкоди (збитків), а також для запобігання і усунення причин, які можуть спричинити додатковий збиток;

11.1.2. у найкоротший можливий строк з моменту отримання інформації про таку Подію, повідомити відповідні Компетентні органи (зокрема, органи ДСНС - у разі настання шкоди внаслідок пожежі, органи МВС – у разі ПДТО тощо). Вказаний строк для повідомлення Компетентних органів про настання Події, у будь-якому разі, не може перевищити 24 (двадцяти чотирьох) годин, якщо інше не передбачено умовами Договору;

11.1.3. письмово повідомити Страховика про настання вказаної Події.

ПРИМІТКА. Вказане повідомлення повинно бути направлено Страховику у наступні строки (якщо інше не встановлено Договором):

1) у випадку загибелі чи пошкодження озимих і багаторічних культур, що сталися восени і в період зимування – не пізніше трьох діб після початку масового посіву ярових культур у господарстві Страхувальника;

2) у разі прояву Стихійних явищ (і відповідних Страхових ризиків), що мають тривалу дію (Посуха, Вторинні хвороби рослин тощо) - не пізніше ніж за десять днів до початку збирання врожаю культури у господарстві Страхувальника;

3) У разі загибелі (падежу, знищення, захворювання, вимушеного забою) або отримання травматичних пошкоджень Застрахованими тваринами внаслідок настання Події, - не пізніше трьох діб після виявлення збитку.

11.1.4. При настанні Події, передбаченої Договором добровільного страхування сільськогосподарських культур, Страхувальник зобов'язаний зберегти до прибуття представника Страховика в незміненому стані пошкоджені або знищені посіви сільськогосподарських культур, якщо це не призведе до збільшення збитку. При цьому, Страховик, протягом строку, зазначеного у Договорі, після отримання повідомлення від Страхувальника про настання Події, повинен надати Страхувальнику необхідні інструкції щодо його подальших дій та направити свого представника для здійснення огляду пошкоджених (загиблих) посівів (багаторічних насаджень, врожаю), складання відповідного Акту огляду місця Події. Такий Акт повинен бути підписаний уповноваженими представниками Страховика і Страхувальника та, при необхідності, представниками інших третіх осіб.

11.1.5. При настанні Події, передбаченої Договором добровільного страхування сільськогосподарських тварин, Страхувальник зобов'язаний:

11.1.5.1. Забезпечити збереження туш загиблих Застрахованих тварин до прибуття Страховика (представника Страховика) або уповноваженого ним експерта в тому вигляді, якого вони набули внаслідок Події, якщо інше не передбачено Договором;

11.1.5.2. Надати представнику Страховика (експерту, уповноваженому Страховиком), попередньо погодивши місце і час, оглянути загиблих (померлих, хворих, травмованих) тварин та/або місце настання Події.

11.1.5.3. У разі необхідності проведення вимушеного забою Застрахованої тварини, ця дія повинна проводитись з дотриманням ветеринарно-санітарних правил, затверджених відповідним Компетентним органом, у присутності спеціаліста.

11.2. Страхувальник зобов'язаний забезпечити представнику Страховика:

11.1.1. можливість брати участь у заходах щодо зменшення збитку і попередження настання подальших збитків;

11.1.2. можливість здійснення розслідування і встановлення факту, причин і обставин настання Події, розміру заподіяного збитку.

11.1.3. Надати Страховику необхідну інформацію та документи, зазначені у цих Правилах, для встановлення факту і причин настання Події, можливої кваліфікації Події у якості Страхового випадку, визначення розміру заподіяного збитку.

11.2. Вжити необхідних заходів щодо забезпечення права вимоги до особи, відповідальної за заподіяння збитку, якщо така є, а також для передачі цього права Страховику.

11.3. Умовами Договору можуть бути передбачені інші дії Страхувальника при настанні Події, що може бути визнана Страховим випадком.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Для прийняття рішення про виплату страхового відшкодування за Договором Індексного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності/погоди, Страховику мають бути надані такі документи:

12.1.1. письмова заява про виплату страхового відшкодування за формою, встановленою Страховиком;

12.1.2. копія Договору;

12.1.3. документи, що підтверджують право володіння предметом Договору страхування (державний акт на право власності на землю, договір оренди землі тощо);

12.1.4. Акт огляду пошкоджених (знищених чи втрачених) посівів/ врожаю, підписаний Страховиком і Страхувальником, якщо такий акт складався за умовами Договору;

12.1.5. довідки (акти, висновки тощо), отримані з Компетентних органів про факт, причини та обставини настання Події, розмір заподіяного збитку;

12.1.6. належним чином завірена копія довідки відповідного Компетентного органу про середню врожайність застрахованої культури у певному районі конкретної області України, якщо це передбачено умовами Договору.

12.1.7. на вимогу Страховика, бухгалтерські документи Страхувальника, що підтверджують фактичний розмір заподіяного збитку;

12.1.8. на вимогу Страховика, копію майнової претензії до особи, винної в заподіянні збитків внаслідок настання Події (якщо така особа є), та документ, що підтверджує відправлення претензії адресату.

12.2. Для прийняття рішення про виплату страхового відшкодування за Договором Мультиризикового страхування сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), Страховику мають бути надані такі документи:

12.2.1. письмова заява про виплату страхового відшкодування за формою, встановленою Страховиком;

12.2.2. копія Договору;

12.2.3. документи, що підтверджують право володіння предметом договору страхування (державний акт на право власності на землю, договір оренди землі тощо);

12.2.4. фото-, відеоматеріали, описи, ескізи, плани та/або схеми, на яких зафіксовано зовнішній вигляд знищених чи пошкоджених сільськогосподарських культур/ насаджень (їх залишків) після настання Події, якщо надання таких документів передбачено Договором;

12.2.5. Акт огляду пошкоджених (знищених/ втрачених) посівів (посадок) Застрахованих культур (багаторічних насаджень) / врожаю, підписаний Страховиком і Страхувальником та, при потребі, відповідними спеціалістами (експертами), із визначенням номера поля, площі, на якій культура загинула (пошкоджена) та/або відсотку загиблих або пошкоджених рослин (відсотку збитку);

12.2.6. довідки (акти, висновки тощо), отримані з компетентних органів про факт, причини та обставини настання Події, розмір заподіяного збитку;

12.2.7. документ, який підтверджує відкриття або відмову у відкритті кримінального провадження за фактом настання Події - у разі, коли в розслідуванні обставин і причин настання Події зобов'язані брати участь правоохоронні органи;

12.2.8. у разі страхування витрат на посів і вирощування сільськогосподарської культури - належним чином оформлені виписки з документів бухгалтерського обліку стосовно понесених фактичних затрат, в межах агротехнологічних норм у даному регіоні, на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури, вказаної у Договорі;

12.2.9. при страхуванні багаторічних насаджень, додатково надаються документи, що підтверджують вартість загиблих багаторічних насаджень;

12.2.10. при страхуванні майбутнього врожаю Застрахованих культур, додатково надаються:

а) документ, що визначає вартість вагової одиниці врожаю певної культури;

б) акт оцінки збитку, виконаний уповноваженим представником Страховика (незалежним експертом, спеціалістом Компетентного органу);

в) дані бухгалтерського обліку Страхувальника про оприбуткування врожаю Застрахованих культур (багаторічних насаджень).

12.2.11. На вимогу Страховика, надається копія майнової претензії до особи, винної в заподіянні збитків внаслідок настання Події (якщо така особа є), та документ, що підтверджує відправлення претензії адресату.

12.3. Для прийняття рішення про виплату страхового відшкодування за Договором добровільного страхування сільськогосподарських тварин, Страховику мають бути надані такі документи:

- 12.3.1.** письмова заява про виплату страхового відшкодування за формою, встановленою Страховиком;
- 12.3.2.** копія Договору;
- 12.3.3.** документи, що підтверджують майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) щодо Застрахованих тварин;
- 12.3.4.** довідки (акти, висновки тощо), отримані з Компетентних органів про факт, причини та обставини настання Події, розмір заподіяного збитку, зокрема:
- 12.3.4.1. висновок ветеринарно-санітарної експертизи про причину загибелі Застрахованих тварин;
- 12.3.4.2. у випадку вимушеного забою Застрахованих тварин – ветеринарна довідка про передзабійний огляд, на підставі якої проводився забій;
- 12.3.4.3. довідки Компетентних органів, до компетенції яких відносяться Події;
- 12.3.4.4. висновок ветеринарно-санітарної експертизи про придатність або непридатність до вживання м'яса та інших залишків Застрахованих тварин;
- 12.3.4.5. документи, що підтверджують суму виручки від реалізації придатного для вживання м'яса та інших залишків Застрахованих тварин;
- 12.3.5.** на вимогу Страховика, копію майнової претензії до особи, винної в заподіянні збитків внаслідок настання Події, та документ, що підтверджує відправлення претензії адресату.
- 12.4.** у разі загибелі (падежу) Застрахованих тварин внаслідок хвороби, додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, Страховику мають бути надані:
- 12.4.1.** протокол розтину трупу Застрахованої тварини, із зазначенням причини її захворювання, загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії);
- 12.4.2.** Акт направлення Застрахованої тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий документ складався;
- 12.4.3.** копія рішення карантинної інспекції або іншого уповноваженого ветеринарного органу про оголошення карантину в регіоні та про заходи боротьби із інфекційними хворобами, якщо такий документ складався;
- 12.4.4.** квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують фактично здійснені витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування хворої Застрахованої тварини, медикаменти тощо.
- 12.5.** у разі загибелі Застрахованої тварини внаслідок Нещасного випадку, додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, Страховику мають бути надані:
- 12.5.1.** висновок – довідка ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про причини загибелі або вимушеного забою (евтаназії) Застрахованої тварини;
- 12.5.2.** експертний висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;
- 12.5.3.** Акт направлення Застрахованої тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий документ складався;
- 12.5.4.** квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують фактично здійснені витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування хворої Застрахованої тварини, медикаменти тощо;
- 12.6.** при викраденні Застрахованих сільськогосподарських тварин, для вирішення питання про здійснення виплати Страхового відшкодування, додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, Страховику має бути надано документ, який підтверджує відкриття або відмову у відкритті кримінального провадження за фактом настання відповідної Події.
- 12.7.** якщо сільськогосподарська продукція, вказана у Договорі, є майном застави, і Страхове відшкодування, згідно з Договором, має бути виплачено (частково або повністю) Вигодонабувачу (заставодержателю або кредитору за зобов'язанням, забезпеченим заставою), то Страхувальник зобов'язаний надати Страховику відповідний договір застави та довідку про наявність дійсної вимоги кредитора, забезпеченої заставою, та розмір невиконаних зобов'язань Страхувальника перед кредитором.

12.8. якщо Страхувальник (Вигодонабувач) є фізичною особою, то для виплати йому Страхового відшкодування також необхідні:

12.8.1. копія довідки про присвоєння ідентифікаційного коду (для Страхувальника – фізичної особи).

12.8.2. документ, що посвідчує особу (для Страхувальника – фізичної особи).

12.9. Документи, зазначені у п.п. 12.1 – 12.8 цих Правил, надаються Страховику у формі оригінальних примірників, або нотаріально завірених копій, або копій, завірених органом, що видав відповідний документ, або простих копій, за умови надання Страховику можливості звірення цих копій з оригінальними примірниками документів.

12.10. Якщо документи, зазначені у п.п. 12.1 – 12.8 цих Правил, надані Страховику не в повному обсязі, не в належній формі, або оформлені із порушенням існуючих норм (відсутні номер, дата, штамп, печатка, є виправлення тексту тощо), виплата Страхового відшкодування не здійснюється до ліквідації цих недоліків, але на строк, не більший 90 календарних днів.

12.11. В окремих випадках, згідно з умовами конкретного Договору, можуть бути змінені вимоги до переліку і змісту документів, що повинні надаватись для врегулювання збитків і які зазначені у п.п. 12.1 – 12.8 цих Правил, про що зазначається в Договорі.

13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ АБО ПРО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Протягом 30 (тридцяти) робочих днів після одержання всіх необхідних документів, зазначених у Розділі 12 цих Правил, якщо інший строк не передбачений умовами Договору, Страховик складає Страховий акт з визначенням розміру Матеріального збитку і здійснює виплату Страхового відшкодування, або, протягом того ж строку, приймає рішення про відмову у виплаті Страхового відшкодування.

13.2. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дня прийняття рішення про таку виплату (тобто, з дати складання Страхового акту), якщо інший строк не передбачено Договором.

13.3. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування, Страховик зобов'язаний протягом 10 (десяти) робочих днів, наступних за днем прийняття такого рішення (якщо інший строк не передбачений Договором) повідомити про це рішення Страхувальника (Вигодонабувача) у письмовій формі, з обґрунтуванням причин відмови.

14. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Загальні положення

14.1.1. У загальному випадку, розмір Страхового відшкодування **СВ** визначається за формулою (4):

$$\text{СВ} = \text{З} - \text{Ф}, \quad (4),$$

де **З** – розмір Матеріального збитку,

Ф – розмір Франшизи.

14.1.2. Якщо Договором не передбачено інше, у разі настання Страхового випадку за ризиком ПДТО, виплата Страхового відшкодування здійснюється тільки в тому випадку, коли за фактом відповідної Події слідчими органами проводиться(лось) досудове розслідування та інформацію про Подію внесено в Єдиний реєстр досудових розслідувань.

14.1.3. Подія не може бути віднесена до ПДТО, якщо кримінальне провадження було закрито за відсутності встановленої події кримінального правопорушення або відсутності в діянні складу кримінального правопорушення, окрім випадків закриття кримінального провадження з причин недостатнього розміру збитків, завданих потерпілій особі.

14.1.4. Якщо, згідно з цими Правилами і Договором, Подія кваліфікована Страховиком у якості ПДТО, Страховик виплачує страхове відшкодування наступним чином:

14.1.4.1. перша частина – в розмірі, вказаному в Договорі, – після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує факт внесення інформації про Подію у Єдиний реєстр досудових розслідувань і відкриття кримінального провадження;

14.1.4.2. друга частина (залишок суми Страхового відшкодування) – протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання Страховиком копії документа, який підтверджує складання обвинувального висновку у зв'язку із закінченням досудового розслідування (закриттям кримінального провадження, крім випадку, зазначеного у п.14.1.3 цих Правил), але не пізніше як через 3 (три) місяці після відкриття кримінального провадження.

14.1.5. Розмір страхового відшкодування не може перевищувати загальну Страхову суму, зазначену у Договорі.

14.1.6. Сума Страхового відшкодування визначається з урахуванням:

14.1.6.1. суми збитків, що відшкодована Страхувальнику (Вигодонабувачу) особою, винною у заподіянні збитків або іншою особою. У такому разі, Страховик відшкодовує різницю між сумою Страхового відшкодування, що підлягає виплаті за умовами Договору, і сумою, отриманою як відшкодування збитку, заподіяного з вини третіх осіб;

14.1.6.2. несплаченої частини Страхових внесків (якщо інше не вказано у Договорі).

1) У випадку, якщо Договором передбачена сплата Страхового платежу декількома частинами (внесками), то, згідно з умовами Договору, у разі своєчасної сплати цих внесків на дату настання Страхового випадку, Страховик несе зобов'язання щодо виплати Страхового відшкодування у повному обсязі, за вирахуванням суми несплачених страхових внесків.

2) У разі, якщо, на дату настання Страхового випадку, мала місце прострочена заборгованість Страхувальника зі сплати страхових внесків, умови Договору можуть передбачати виплату Страхового відшкодування у частці, що дорівнює співвідношенню суми фактично сплачених страхових внесків (на дату настання Страхового випадку) і загальної суми Страхового платежу за Договором.

14.1.6.3. розміру збитків, відшкодованих Страхувальнику іншим Страховиком за даним Страховим випадком. У разі наявності у Страхувальника інших договорів страхування щодо предмету даного Договору, розмір Страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком, встановлюється пропорційно співвідношенню розміру Страхової суми за укладеним Договором до сукупності усіх страхових сум за укладеними Страхувальником договорами з іншими страховиками – щодо предмету даного Договору.

14.1.6.4. Якщо інше не вказано у Договорі, сума Матеріального збитку не може перевищувати розміру прямого збитку (шкоди), фактично заподіяного в результаті настання Події.

14.1.7. У разі, коли Страхова сума за Договором на дату його укладення становить певну частку дійсної (ринкової) вартості Застрахованих тварин, то Страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначеного за Страховим випадком Матеріального збитку, якщо умовами Договору не передбачено інше.

14.1.8. Якщо Страхувальнику (Вигодонабувачу) здійснено виплату Страхового відшкодування, то Страхова сума вважається зменшеною на розмір виплаченого відшкодування - з моменту настання відповідного Страхового випадку.

14.2. Особливості умов здійснення виплат Страхового відшкодування за Договором Індексного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності

14.2.1. За Договором Індексного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності, розмір Матеріального збитку при пошкодженні (знищенні, втраті) врожаю сільськогосподарської культури визначається після опублікування відповідним Компетентним органом даних про Фактичну врожайність цієї культури в адміністративному районі (області) за Місцем дії Договору, виходячи з обсягу втраченого обсягу врожаю культури внаслідок настання Страхового випадку на фактичній площі посіву Застрахованої культури у господарстві Страхувальника.

14.2.2. Оскільки за Договором Індексного страхування франшиза Φ дорівнює 0 (нулю), то сума Страхового відшкодування, яка дорівнює розміру Матеріального збитку 3, підлягає визначенню за формулою (5):

$$СВ = (В_{ср} * П - В_{факт}) * Ц * ПЛ_{стр} / ПЛ_{заг}, \quad (5),$$

де $В_{ср}$ – Середня врожайність культури (ц/ Га), розрахована за формулою (1), вміщеною у п.1.75.2 цих Правил, на підставі багаторічних даних Держкомстату України;

$П$ – Страхове покриття, погоджене сторонами Договору;

$В_{факт}$ – Фактична врожайність культури (ц/ Га), визначена відповідним Компетентним органом в адміністративному районі (області) за Місцем дії Договору;

$Ц$ – Ціна продукції (Грн/ ц), визначена при укладенні Договору;

$ПЛ_{стр}$ – Застрахована площа, Га;

$ПЛ_{заг}$ – загальна площа посіву Застрахованої культури у господарстві Страхувальника.

14.2.3. Якщо це передбачено Договором, Страхувальник не має права без згоди Страховика відмовлятися від врожаю Застрахованої культури, який залишився після настання Страхового випадку. У загальному випадку, залишкова вартість цього врожаю підлягає вирахуванню із суми Страхового відшкодування.

14.3. Особливості умов здійснення виплат Страхового відшкодування за Договором Мультиризикового страхування сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень)

14.3.1. За Договором Мультиризикового страхування сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), укладеного на період перезимівлі, Страховим випадком є Повна загибель посівів (посадок) на усій Застрахованій площі або на конкретному Полі (Ділянці поля).

14.3.2. У разі Повної загибелі посівів (посадок), розмір Матеріального збитку дорівнює сумі витрат Страхувальника на посів (висаджування) та вирощування Застрахованої культури (багаторічних насаджень), фактично здійснених на момент настання Страхового випадку. Розмір СВ розраховується як добуток загальної суми витрат на одиницю площі посіву (посадки) сільгоспкультури, визначених за Договором, і площі культури (насаджень), що фактично загинула (знищена), із подальшим зменшенням на суму Франшизи.

14.3.3. У разі Повної загибелі посівів (посадок) на визначеній площі, такі посіви (посадки) мають бути переведені на інше використання (пересіяні або знищені). У разі, якщо Страхувальник відмовився від пересіву або підсіву на площі, де загинули посіви (посадки) Застрахованої культури, то, якщо інше не передбачене Договором, Страховик здійснює виплату Страхового відшкодування, виходячи з 50% розміру Матеріального збитку, визначеного згідно з п.14.3.2 цих Правил, з подальшим вирахуванням суми Франшизи.

14.3.4. Умовами Договору може бути передбачено наступне: якщо будь-яку культуру посіяно (висаджено) на площі більшій, ніж була вказана у Договорі у якості Застрахованої площі, то, у разі Повної загибелі посівів (посадок), розмір Матеріального збитку визначається у частці, що дорівнює співвідношенню Застрахованої площі, вказаної у Договорі, і площі, на якій фактично посіяно Застраховану культуру.

14.3.5. За Договором Мультиризикового страхування сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), укладеним щодо майбутнього врожаю Застрахованої культури, розмір Матеріального збитку 3 підлягає визначенню за формулою (6):

$$СВ = (В_{зстр} - В_{факт}) * Ц * ПЛ_{стр} - \Phi, \quad (6),$$

де $В_{зстр}$ – Застрахована врожайність культури (ц/ Га), визначена як певна частка Середньої врожайності цієї культури у господарстві Страхувальника, визначеної згідно п.1.75.1 цих Правил;

$В_{факт}$ – Фактична врожайність культури (ц/ Га) у господарстві Страхувальника, визначена, згідно з умовами Договору, як Біологічна врожайність або Методом Механізованого збирання;

$Ц$ – Ціна продукції (Грн/ ц), визначена при укладенні Договору;

Пл_{стр} – Застрахована площа, Га;

Ф - Франшиза.

14.3.6. При страхуванні майнових інтересів, пов'язаних із багаторічними насадженнями (деревами, кущами тощо), зазначеними у п. 3.2.2 цих Правил, розмір Матеріального збитку, якщо інше не передбачено Договором, визначається на підставі Балансової вартості знищених насаджень (з урахуванням ПДВ), а для Страхувальників – фізичних осіб – на підставі ринкової вартості таких насаджень, що склалася у відповідному регіоні. У будь-якому разі, розмір Страхового відшкодування СВ, що розраховується за формулою (4), вміщеною у п.14.1.1 цих Правил, не може перевищувати розміру Страхової суми за Договором.

14.3.6.1. При страхуванні багаторічних насаджень, відмирання (ломка) окремих гілок, паростків багаторічних насаджень не розглядається як Страховий випадок. Повна загибель внаслідок настання Страхового випадку визнається тільки тоді, коли в дерев або кущів відмирають підземна і наземна частини, тобто, коли крона (лоза), або коренева система насаджень пошкоджені настільки, що насадження підлягає викорчуванню, а пошкоджена надземна частина – зрізанню.

14.3.7. При страхуванні урожаю Культур закритого ґрунту, Страховик приймає рішення щодо виплати Страхового відшкодування за умови, що:

14.3.7.1. внаслідок Події було пошкоджено споруду, де вирощується культура, та/або інженерні комунікації такої споруди, що забезпечують сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період;

14.3.7.2. при настанні Події за ризиком ПДТО – за наявності слідів, які підтверджують злочин, згідно з довідкою Компетентного органу.

14.3.8. Якщо, внаслідок настання Події, з метою зменшення можливих збитків, є доцільним проведення підсіву або пересіву Застрахованої культури, Страховик відшкодовує Страхувальникові вартість витрат на пересів (підсів) в межах відповідної Страхової суми, якщо це передбачено Договором. Вартість урожаю знову посіяних або підсіяних культур враховується як отриманий очікуваний урожай.

14.3.8.1. При цьому, середня вартість урожаю знову посіяних або підсіяних культур визначається:

1) при пересіві іншими культурами – виходячи із вартості урожаю цих культур за цінами реалізації;

2) при пересіві (підсіві) тією ж культурою - виходячи із Ціни продукції, вказаної у Договорі.

14.4. Особливості умов здійснення виплат Страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

14.4.1. Якщо інше не передбачено Договором добровільного страхування сільськогосподарських тварин, розмір Матеріального збитку та належного до виплати Страхового відшкодування розраховується, виходячи з наступного:

14.4.1.1. у разі загибелі Застрахованої тварини — у розмірі дійсної (ринкової) вартості цієї тварини на момент настання Страхового випадку, але не вище Страхової суми;

14.4.1.2. у разі Вимушеного забою Застрахованої тварини — у розмірі різниці між Страховою сумою або дійсною (ринковою) вартістю Застрахованої тварини (якщо дійсна вартість є меншою за Страхову суму), та сумою, одержаною Страхувальником від реалізації м'яса та інших залишків Застрахованої тварини.

14.4.2. При розрахунку розміру збитку у разі Вимушеного забою тварини, обов'язково приймається до уваги встановлений в Україні норматив виходу м'яса від живої ваги тварини, зданої на вимушений забій, із врахуванням вгодованості тварини.

14.4.3. Якщо Страхувальником надано документ, що підтверджує або встановлює кількість придатного до вживання м'яса, меншу, ніж норма виходу, то збиток розраховується як різниця між Страховою сумою (дійсною вартістю Застрахованої тварини) і вартістю придатного до вживання м'яса, вихід якого розраховано за нормативом, вказаним у наступній таблиці:

Різновид худоби	Категорія вгодваності Застрахованої тварини	Норматив виходу м'яса від живої ваги тварини, %
Велика рогата худоба	Середньої вгодваності	46,1 %
	Нижче середньої вгодваності	43,0 %
	Худа	39,1 %
Коні віком від 1 року	1 категорія	54,2 %
	2 категорія	50,7 %
Коні віком від 6 місяців до 1 року	1 категорія	54,2 %
	2 категорія	50,7 %
Свині	Середньої вгодваності	66,8 %
	Нижче середньої вгодваності	63,3 %

ПРИМІТКА. Нормативи виходу м'яса від живої ваги тварини можуть бути змінені, згідно з умовами конкретного Договору.

14.4.4. Ціна придатного до вживання м'яса визначається у розмірі, що не може бути нижче ціни м'яса, розрахованої діленням вартості тварини на норматив виходу м'яса. На виконання цього пункту, вважається, що вартість тварини розраховується шляхом множення середньої закупівельної ціни за 1 кг живої ваги, що склалася в регіоні перебування Застрахованих тварин, на вагу тварини, визначену в акті її направлення на Вимушений забій.

14.4.5. Ціна за 1 кг живої ваги тварини визначається на підставі документів спеціалізованих підприємств, до яких Страхувальник здав тварину на Вимушений забій, але не нижче за середню закупівельну ціну, що склалася у відповідному регіоні на момент настання Страхового випадку.

14.4.6. Якщо тварину здано на Вимушений забій у живій вазі, Страхове відшкодування виплачується у розмірі різниці між Страховою сумою (дійсною вартістю Застрахованої тварини) і сумою, одержаною за здане м'ясо, розрахованою згідно п.14.4.4 цих Правил.

14.4.7. У випадку продажу Страхувальником лише частини м'яса вимушено забитої тварини, Страховиком, при визначенні суми Страхового відшкодування, визначається вартість всього м'яса, розрахованою згідно п.14.4.4 цих Правил.

14.4.8. Якщо з причин, що викликали Вимушений забій тварини, її м'ясо буде визнано непридатним до подальшого вживання у повному обсязі, Страхове відшкодування виплачується у розмірі Дійсної вартості тварини на момент настання Страхового випадку, але не вище відповідної Страхової суми. Повна або часткова непридатність м'яса до вживання встановлюється ветеринарно-санітарною експертизою, згідно законодавства України.

14.4.9. При розрахунку розміру Страхового відшкодування повинні бути враховані одержані Страхувальником дотації або інші додаткові виплати з боку держави.

14.4.10. Якщо, після настання Події, Страховиком встановлено, що, на дату укладення Договору, у Страхувальника було в наявності більше здорових тварин страхового віку певного виду, ніж зазначено у Договорі, то виплата Страхового відшкодування по кожній особині здійснюється, виходячи із розміру Страхової суми, визначеної для певного виду Застрахованих тварин за цим Договором, поділеному на фактичну кількість голів тварин, що були у Страхувальника на перший день строку дії Договору.

14.4.11. При страхуванні бджолосімей, якщо інше не зазначено у Договорі, розмір Матеріального збитку визначається таким чином:

14.4.11.1. у разі загибелі або викрадення бджолосімей, – у розмірі встановленої Договором Страхової суми на одну бджолосім'ю;

14.4.11.2. у разі знищення або викрадення вуликів, – у розмірі встановленої Договором Страхової суми на один вулик;

14.4.11.3. у разі пошкодження вулика, – у розмірі вартості ремонту, встановленої на підставі документів організації, що проводила ремонт;

14.4.11.4. у разі повного знищення або викрадення бджільницької продукції, – у розмірі Страхової суми на цю продукцію, встановленої Договором;

14.4.11.5. у разі часткового знищення або пошкодження бджільницької продукції, – у відповідному розмірі заподіяного збитку.

14.4.12. Розмір Матеріального збитку внаслідок загибелі або Вимушеного забою хутрових звірів визначається із вирахуванням вартості їх шкурок; у разі падежу кролів сума збитку встановлюється із вирахуванням вартості їх шкурок, а при вимушеному забої кролів – з вирахуванням вартості їх шкурок і придатного до вживання м'яса.

14.4.13. У разі викрадення Застрахованих тварин (ризик ПДТО), розмір збитку визначається окремо для кожного виду тварин у розмірі Страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість викрадених тварин.

14.4.14. Якщо у Страховика виникають обґрунтовані сумніви щодо правильності висновків спеціаліста ветеринарної медицини про причини загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії) Застрахованої тварини, то, якщо інше не передбачено Договором, Страховик має право надіслати документи, що стосуються Події, для перевірки головному лікарю ветеринарної медицини міста (області). У цьому разі, саме висновок цієї посадової особи має статус висновку спеціаліста (експерта) щодо встановлення причини настання Події.

15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Страховик має право відстрочити виплату страхового відшкодування якщо:

15.1.1. є обґрунтовані сумніви щодо майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) в частині отримання страхового відшкодування, зокрема, документально не визначена особа, яка, на момент настання Страхового випадку, несла ризик випадкового пошкодження (знищення) Майна на строк 90 календарних днів.

15.1.2. відповідними органами внутрішніх справ, за наявності ознак шахрайських дій щодо Майна, зазначеного в Договорі, було розпочато кримінальне провадження або судову справу проти Страхувальника, Вигодонабувача або їх представників і ведеться розслідування обставин, що призвели до виникнення шкоди. Питання про здійснення виплати страхового відшкодування вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після прийняття судового рішення або закриття кримінального провадження.

15.1.3. є обґрунтовані сумніви з приводу достовірності наданих документів або відповідності обставин події ознакам Страхового випадку, чи наявності інших фактів, які можуть стати підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування. У такому разі, Страховик має право затримати виплату страхового відшкодування на строк, необхідний для встановлення дійсних обставин Події, але не більше, ніж на 6 (шість) місяців.

15.1.4. за наявності обставин, зазначених у п.12.10 цих Правил.

15.2. Підставами для відмови Страховика у виплаті Страхового відшкодування є:

15.2.1. навмисні дії Страхувальника або Вигодонабувача (їх працівників, уповноважених представників), спрямовані на настання відповідного Страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника або Вигодонабувача (їх працівників, уповноважених представників) здійснюється відповідно до законодавства України.

15.2.2. скоєння Страхувальником або Вигодонабувачем умисного злочину, що призвів до настання Події. Якщо названі особи є юридичними особами, зазначена норма відноситься до їх працівників (уповноважених представників).

15.2.3. невідповідність відомостей, наданих Страхувальником у Заяві про страхування, фактичним даним або зазначення в Заяві завідомо неправдивих даних.

15.2.4. отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні, або від іншої особи. Якщо збиток відшкодовано частково, виплата Страхового відшкодування здійснюється з вирахуванням суми, отриманої як компенсація за заподіяний збиток.

15.2.5. відмова Страхувальника (Вигодонабувача) від права вимоги до особи, відповідальної за збитки, або якщо здійснення цього права Страховиком стало неможливим з вини Страхувальника (Вигодонабувача).

15.2.6. неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання Події - без поважних на це причин та/або створення ним перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру заподіяних збитків (шкоди). Підстави неповідомлення Страховика у встановлений строк повинні бути підтверджені документально.

15.2.7. наявність обставин, передбачених розділом 5 цих Правил.

15.2.8. порушення Страхувальником своїх обов'язків за Договором, визначених у п.п. 10.2.1–10.2.10, 10.2.12, розділі 11 цих Правил.

15.2.9. відсутність (часткова або повна) документів, необхідних для встановлення суми збитку, розміру Страхового відшкодування та здійснення виплати Страхового відшкодування, згідно з умовами Правил і Договору.

15.2.10. в інших випадках, передбачених законодавством України.

15.3. Страховик має право вимагати від отримувача Страхового відшкодування повернення отриманих сум повністю або частково, якщо протягом строку позовної давності, визначеного законодавством України, стануть відомі нові обставини настання Страхового випадку, які позбавляють отримувача Страхового відшкодування права на її отримання (повністю або частково).

15.4. Умовами Договору можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті Страхового відшкодування, що не суперечать чинному законодавству України.

16. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ І ЗМІНИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

16.1. Договір припиняється та втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

16.1.1. закінчення строку його дії;

16.1.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

16.1.3. несплати Страхувальником Страхових платежів у встановлені Договором строки. При цьому Договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо Страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору;

16.1.4. ліквідації Страхувальника – юридичної особи чи смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених ст.22, 23, 24 Закону України “Про страхування”;

16.1.5. ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

16.1.6. прийняття судового рішення про визнання Договору недійсним;

16.1.7. в інших випадках, передбачених законодавством України.

16.2. Дію Договору може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору. Про намір достроково припинити дію Договору Сторона - ініціатор зобов'язана письмово повідомити іншу не пізніше як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору, якщо останнім не передбачено інше.

16.3. При взаємних розрахунках Сторін, у разі дострокового припинення Договору не допускається повернення коштів готівкою, якщо Страхові платежі були сплачені в безготівковій формі.

16.4. У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страхувальника, Страховик повертає йому Страховий платіж за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат Страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором.

16.4.1. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням умов Договору Страховиком, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним Страхові платежі повністю.

16.5. У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страховика, Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним Страхові платежі.

16.5.1. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору, то Страховик повертає Страхувальнику Страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат Страхового відшкодування, що були здійснені за Договором.

16.6. Договір визнається недійсним і не підлягає виконанню у випадках, передбачених Цивільним кодексом України, а також у разі:

16.6.1. якщо його укладено після настання Страхового випадку.

16.6.2. якщо Договір укладено щодо майна, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили.

16.7. Договір визнається недійсним у судовому порядку згідно чинного законодавства України.

16.8. Якщо, в період дії Договору, Страхувальник або Страховик втрачає права юридичної особи внаслідок реорганізації, то права і обов'язки, що впливають із такого Договору, переходять до правонаступника.

16.9. Всі зміни та доповнення до Договору оформлюються шляхом укладання додаткових угод, які є невід'ємними частинами такого Договору.

17. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

17.1. Спори між сторонами Договору вирішуються шляхом переговорів.

17.2. При неможливості вирішення спорів шляхом переговорів, вони вирішуються у судовому порядку, відповідно до умов Договору і законодавства України.

18. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

18.1. За недотримання принципів виконання зобов'язань, невиконання або неналежне виконання зобов'язань за Договором, Сторони несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

18.2. Сторони несуть майнову відповідальність за несвоєчасні грошові взаєморозрахунки за Договором шляхом сплати пені в розмірі, встановленому Договором, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, яка діяла протягом періоду прострочки, від суми заборгованості за кожен день прострочки виконання грошових зобов'язань.

18.3. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання обов'язків за Договором при настанні обставин непереборної сили (надалі - форс-мажор), які визначаються відповідно до законодавства України.

19. ОСОБЛИВІ УМОВИ

19.1. При укладанні Договору, Сторони мають право встановлювати додаткові умови страхування, не зазначені у цих Правилах та які не суперечать ним і чинному законодавству України.

Страхові тарифи

1. Загальні положення

1. При страхуванні, згідно "Правил добровільного страхування сільськогосподарської продукції" від 19 листопада 2020 р., надалі – «Правила», використовуються тарифні сітки, вказані:
- у Розділі 2 цього Додатку 1 до Правил – для страхування сільськогосподарських культур;
- у Розділі 3 цього Додатку 1 до Правил – для страхування сільськогосподарських тварин.

2. Добровільне страхування сільськогосподарських культур

2.1. При укладанні договорів з добровільного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності (Індексне страхування) за повним переліком страхових ризиків, згідно Розділу 4 Правил, використовуються Базові страхові тарифи **Тбаз1**, наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Базові страхові тарифи **Тбаз1** з добровільного страхування
сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності, %

Найменування груп сільськогосподарських культур	Рівень Страхового покриття, % середньої врожайності			
	50	60	70	80
Озимі культури	2,0	3,0	3,5	4,0
Ярові культури	2,0	3,0	3,5	4,0
Технічні культури	2,0	3,0	3,5	4,0
Зернобобові культури	2,0	3,0	3,5	4,0
Овочеві культури	4,0	5,0	6,0	7,0
Кормові культури	4,0	5,0	6,0	7,0
Інші сільськогосподарські культури	3,5	4,5	5,5	6,0

2.2. При укладанні мультиризикових договорів добровільного страхування сільськогосподарських культур (Мультиризикове страхування) за повним переліком страхових ризиків, згідно Розділу 4 Правил, використовуються Базові страхові тарифи **Тбаз2**, наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Базові страхові тарифи **Тбаз2** за мультиризиковими договорами добровільного
страхування сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень

Найменування сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень)	Тбаз2, %
Ярі зернові, зернобобові, соя	7,0
Озимі зернові	11,0
Соняшник, інші технічні культури	9,0
Кормові культури	15,0
Овочі відкритого ґрунту, баштани продовольчі, насінники	15,0
Інші сільськогосподарські культури відкритого ґрунту	6,5
Культури захищеного ґрунту	5,5
Сади, ягідники, виноград та інші багаторічні насадження	18,0

2.3. При укладанні конкретного Договору застосовуються наступні коригуючі коефіцієнти до Базових страхових тарифів, вказаних у табл. 1, 2 цього Додатку.

2.3.1. К₁ - коригуючий коефіцієнт, що залежить від способу визначення розміру страхової суми за Договором, визначається згідно таблиці 3.

Таблиця 3

Спосіб визначення страхової суми	K_1
Вартість майбутнього врожаю	1,0
Вартість витрат на посів (посадку) культури	0,6

2.3.2. В залежності від Місця дії Договору, може застосовуватися коригуючий коефіцієнт K_2 в діапазоні від 0,4 до 2,2.

2.3.3. K_3 - коригуючий коефіцієнт, що залежить від розміру франшизи, визначається відповідно до таблиці 4.

Таблиця 4

Розмір франшизи, %	< 10	10	20	30	40	50	> 50
K_3	1,30	1,20	1,10	1,00	0,85	0,70	0,60

2.3.4. В залежності від наявності чи відсутності у минулому Подій, що мають ознаки страхових випадків та пов'язані із Предметом Договору страхування, застосовується коригуючий коефіцієнт K_4 в діапазоні від 0,4 до 3,0 .

2.3.5. В кожному конкретному випадку, при встановленні страхових тарифів, в залежності від конкретних умов страхування: виду діяльності Страхувальника, технологічних особливостей сільськогосподарського виробництва та інших додаткових факторів, що істотно впливають на страховий ризик, застосовується коригуючий коефіцієнт K_5 в діапазоні від 0,2 до 5,0 .

2.4. Остаточний розмір страхового тарифу $T_{ост}$ (у %) за договорами добровільного страхування сільськогосподарських культур визначається за формулою (1):

$$T_{ост} = T_{баз} * K_1 * K_2 * K_3 * K_4 * K_5, \quad (1)$$

де $T_{баз}$ - Базовий тариф, що визначається за табл. 1, 2 цього Додатку,

$K_1, K_2 \dots K_5$ – коригуючі коефіцієнти, розмір яких визначається згідно п.п. 2.3.1 – 2.3.5 цього Додатку.

3. Добровільне страхування сільськогосподарських тварин

3.1. При укладанні договорів добровільного страхування сільськогосподарських тварин за повним переліком страхових ризиків, згідно Розділу 4 Правил, використовуються Базові річні страхові тарифи $T_{баз}$, наведені у таблиці 5.

Таблиця 5

Базові річні страхові тарифи $T_{баз}$ при страхуванні сільськогосподарських тварин за повним переліком страхових ризиків

Вид сільськогосподарських тварин	$T_{баз}$, %
Велика рогата худоба, коні, свині, вівці, кози, віслюки, мули	3,5
Кролі, хутрові тварини	4,0
Свійська птиця	4,5
Інші сільськогосподарські тварини: страуси, бджолосім'ї у вуликах, риба, домашні тварини тощо	10,0

3.2. При укладенні конкретного Договору застосовуються наступні коригуючі коефіцієнти до Базових річних страхових тарифів, вказаних у таблиці 5 цього Додатку.

3.2.1. K_1 – коригуючий коефіцієнт страхування сільськогосподарських тварин від окремих ризиків, що визначається згідно таблиці 6.

Таблиця 6

Найменування окремих страхових ризиків	К ₁
Пожежа, удар блискавки, вибух	0,20
Стихійні явища	0,30
Аварія	0,15
Протиправні дії третіх осіб	0,30
Нещасний випадок	0,40
Хвороба (захворювання)	0,50
Патологічні пологи	0,20
Вимушений забій, пов'язаний з епізоотією	0,10

3.2.2. К₂ – коригуючий коефіцієнт врахування розміру франшизи, який визначається згідно таблиці 7.

Таблиця 7

Франшиза, % від страхової суми	0	5	10	15	20
К ₂	1,30	1,00	0,85	0,70	0,50

3.2.3. Коефіцієнт короткостроковості К₃ (при укладанні Договорів страхування на строк, менший одного року), який визначається згідно таблиці 8:

Таблиця 8

Строк дії Договору, місяців	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
К ₃	0,29	0,41	0,50	0,58	0,65	0,71	0,76	0,81	0,86	0,91	0,96	1,00

ПРИМІТКА. За погодженням сторін Договору, розмір К₃ може визначатись як частка від ділення кількості календарних місяців строку дії Договору на 12 – кількість місяців календарного року, з округленням до 0,01. При цьому, неповний місяць строку дії Договору вважається повним.

3.2.4. В кожному конкретному випадку, при встановленні страхових тарифів, в залежності від індивідуального ступеню ризику (географічна та кліматична зони, санітарно-епідеміологічний стан у Місці дії Договору, вік Застрахованих тварин, обмеження або ж розширення умов страхування за Договором тощо), може застосовуватись коригуючий коефіцієнт К₄ в діапазоні від 0,2 до 5,0.

3.3. Загальний страховий тариф Т розраховується за формулою (2):

$$T = T_{\text{баз}} * K_1 * K_2 * K_3 * K_4, \quad (2)$$

де T_{баз} - Базовий тариф, що визначається за табл. 5 цього Додатку,

K₁, K₂, K₃, K₄ – коригуючі коефіцієнти, розмір яких визначається згідно п.п. 3.2.1- 3.2.4 цього Додатку.

4. Максимальний розмір нормативу витрат Страховика на ведення справи складає 60 % від суми страхового платежу. Конкретний розмір нормативу витрат на ведення справи визначається у Договорі страхування.

Актуарій

Ю.О. Іванько

(Свідоцтво №01-017 від 08.10.2015р.)

